

TOIMINTAKERTOMUS 2023

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

Sisällys

1 Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen kokonaistoiminta vuonna 2023	2
2 Vauvaperhetyö	3
2.1 Ensikoti	3
2.2 Baby Blues -vauvaperhetyö	6
2.3 Päiväryhmä Peukaloinen	10
2.4 Vauvalähtöinen päihdekuntoutus Pidä kiinni® avopalveluyksikkö Jannika.....	14
3. Väkivalta- ja turvallisuustyö	19
3.1 Turvakoti.....	19
3.2 Väkivaltatyön avopalvelu.....	22
3.3 Aggredi Päijät-Häme	26
4 Lapsiperheiden avopalvelut	30
4.1 Ero lapsiperheessä työ.....	30
4.2 Mieskaveritoiminta®	33
4.3 Kohtaamispaikka Perhetupa.....	35
5 Verkkoauttaminen	38
6 Hankkeet, yhteistyö ja työryhmät	39
6.1 Hankkeet	39
6.2 Yhteistyö.....	40
6.2 Työryhmät	40
7. Henkilökunta	42
8. Hallinto ja talous	45
9. Tilastoyhteenveto	48

1 Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen kokonaistoiminta vuonna 2023

Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle, vertaistuelle ja kokemuskumppaneille. Aktiivisena toimijana yhdistys tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenenä Lahden ensi- ja turvakoti ry on myös mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Toimintavuonna 2023 Lahden ensi- ja turvakoti ry toteutti toimintansa tarkoitusta vauvaperhetyön, väkivalta- ja turvallisuustyön sekä lapsiperheiden avopalveluiden työmuodoissa. Yhdistyksen työmuotojen toiminta toteutui vuonna 2023 suunnitellusti. Toimintavuoden suurimpia muutoksia työmuodoissa oli avoväkivaltatyö ja lapsiperheiden avopalveluiden työntekijöiden siirtyminen väistötiloihin Vesijärvenkatu 11 B:hen sisäilmaongelmien takia. Toinen muutos tapahtui Aggredi Päijät-Hämeen toiminnassa, joka vuoden 2024 alusta siirtyi hankerahoituksesta STEAn kohdennetun toiminta-avustuksen piiriin. Lisäksi yhdistys sai Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kumppanuusavustuksen, jonka turvin keväällä 2024 yhdistyksessä aloitetaan nuorille suunnattu turvallisuustyö Päijät-Hämeen alueella.

Yhdistyksen tilikausi 2023 oli alijäämäinen. Toiminnan rahoituksen osalta haasteena oli palkkakustannusten ja muiden yleisten kustannusten kasvu, joka osaltaan heikensi yhdistyksen rahoitusta ja tulosta. Lisäksi ensikodin kiinteistön korjauskustannukset olivat arvioitua korkeammat. Vuoden 2024 STEA-avustusten haussa saimme kuitenkin maltillisen korotuksen avustusten määrään, joka osaltaan korjaa kustannusten kasvusta johtuvaa yhdistyksen talouden alijäämää. Yhdistyksen talouden tasapainottamistoimenpiteenä yhdistyksen johtokunta päätti palkkahallinnon ulkoistamisesta 1.1.2024 alkaen.

Keskeisiä henkilöstömuutoksia vuoden 2023 aikana olivat yhdistyksen toiminnanjohtajan sekä turvakodin ja Pidä kiinni® avopalveluyksikkö Jannikan esihenkilöiden vaihtuminen:

- Terhi Karjalainen aloitti 8.5.2023 Pidä kiinni® avopalveluyksikkö Jannikan esihenkilönä
- Heidi Toivanen aloitti 12.6.2023 Turvakodin vastaavana sosiaalityöntekijänä
- Sami Metsäranta aloitti 11.9.2023 Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toiminnanjohtajana

Toimintavuonna aloitettiin myös yhdistyksen uuden talous- ja henkilöstöpäällikön rekrytointi. Vuoden 2023 syyskokouksessa johtokuntatyön jätti lida Partanen ja johtokunnan uudeksi jäseneksi valittiin kehittämispäällikkö Eveliina Aaltonen. Lahden ensi- ja turvakoti ry:ssä oli jäseniä vuoden 2023 lopussa yhteensä 196.

Toimintakauden aikana eri työmuotojen yhteistyö Ensi- ja turvakotien liiton sekä yhteistyökumppaneiden kanssa on ollut vireää. Vuoden 2023 aikana muun muassa käynnistettiin moniammatillinen Haastavat erot - konsultaatioryhmä, jossa on mukana lapsiperhepalvelut, perheneuvola, lastenpsykiatria, SRK:n perheneuvonta, poliisi ja yhdistyksen ero lapsiperheessä työ, väkivaltatyön avopalvelu sekä turvakoti. Lahden ensi- ja turvakodin ero lapsiperheessä työllä oli ryhmän toiminnan käynnistämisessä keskeinen rooli. Lisäksi Päijät-Hämeen lapsiperheyhdistysten verkosto valitsi yhdistyksen toiminnanjohtajan Päijät-Hämeen hyvinvointialueen järjestöneuvottelukunnan jäseneksi.

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toimintaympäristössä keskeisenä muutoksena voidaan pitää yhteiskunnan taloudellisen tilanteen kiristymistä, jossa sekä kunnat, hyvinvointialueet ja valtio joutuvat tasapainottamaan talouttaan. Suurimpina lähiajan riskinä on, että jo vuoden 2025 ja 2026 aikana yhdistyksen STEA-avustuksista leikataan 25 %. Tällä leikkauksella toteutuessaan on merkittäviä vaikutuksia sekä yhdistyksen toimintaan että Päijät-Hämeen alueen asukkaiden hyvinvointiin.

2 Vauvaperhetyö

Yhdistyksen vauvaperhetyön kokonaisuuden muodostavat Ensikoti, Päiväryhmä Peukaloinen, Pidä Kiinni® avopalvelu Jannika ja Baby Blues -vauvaperhetyö, joka sisältää myös vapaaehtoisdoulatoiminnan. Kohtaamispaikka Perhetupa täydentää myös osaltaan yhdistyksessä tehtävää vauvaperhetyötä.

Vauvaperhetyön toimintamuotojen kautta tuetaan perheitä raskausajasta alkaen koko vauvaiän läpi tarjoten monimuotoista vahvistavaa, ennaltaehkäisevää ja korjaavaa toimintaa.

2.1 Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Ensikodilla tuetaan vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta ja opetellaan arkielämän ja vauvanhoidon taitoja kädestä pitäen. Ensikodilla vauva saa turvallisen kasvuympäristön, jossa vauvan tarpeet tulevat tunnistetuksi ja vastatuksi ja vauva voi hyvin. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana, jolloin voidaan tukea vanhemman ja kohtuvauvan välisen suhteen muodostumista. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Ensikoti on tarkoitettu perheille, jotka tarvitsevat tiivistä ympärivuorokautista tukea vanhemmuuteen. Ensikotiin tulon taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmia, väkivaltakokemuksia, omien tukiverkostojen puuttumista, uupumusta tai muita elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä tai traumaattisia elämäntilanteita. Ongelmat ovat usein kasautuneita ja ylisukupolvisia. Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Työskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti verkoston yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja tavoitteet, joiden mukaisesti työskennellään yhteisössä ryhmiä ja vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- tai terveydenhoitoalan AMK-koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat keskusjärjestön koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Vuonna 2023 kiinnitettiin huomiota ryhmämuotoisen toiminnan kehittämiseen. Vuoden aikana aamuturinat vakiinnuttivat paikkansa ensikodin yhteisenä aamuhetkenä. Aamuturinoissa ensikodin vauvaperhetyöntekijät ja asiakasperheet kokoontuvat yhteen vauvojen äärelle. Aamuturinoiden aikana keskustellaan yhteisössä esiin nousseista ja ajankohtaisista vauvoihin ja vanhemmuuteen liittyvistä teemoista sekä lauletaan ja leikitään yhdessä vauvojen kanssa. Vuoden 2023 aikana kiinnitettiin huomiota vanhempien ulkoiluun ja aloitettiin säännölliset, yhteiset ulkoiluhetket vanhempien kanssa.

Muskaritoimintaa on lisätty vuoden 2023 aikana. Muskarissa tarjotaan vanhemmille laulun ja leikin kautta malleja yhdessäoloon ja vuorovaikutukseen vauvan kanssa. Muskari vaikuttaa kokonaisvaltaisesti vauvan kehitykseen.

Vuoden 2023 aikana on ensikodilla edelleen kiinnitetty huomiota asiakastietojärjestelmä Sofiaan kirjaamiseen ja tilastointiin. Vaikuttavuus esiin -kyselyä on toteutettu asiakkaille säännöllisesti sekä kehitetty suunnitelmallista asiakastyötä vauvaperhetyöntekijöiden yhteisen pohdinnan avulla.

Vapaaehtoisia on Ensikodin toimintaan saatu lisää ja vapaaehtoisten toiminta on vakiintunut sujuvaksi käytännöksi. Vapaaehtoisilta on kartoitettu heidän toiveitaan vapaaehtoistoiminnan tueksi.

Ensikodilla oli vuonna 2023 yhteensä 9 sosiaali- tai terveydenhuollon AMK koulutuksessa olevaa opiskelijaa työharjoittelussa. Harjoittelupaikkaa hakevat opiskelijat haastatellaan ennen harjoittelun aloittamista. Kullakin opiskelijalla on oma ohjaaja, joka vastaa opiskelijan tavoitteellisesta harjoittelusta ja yhteydenpidosta oppilaitoksen kanssa. Vuonna 2023 on kiinnitetty huomiota opiskelijoiden työvuorojen sijoitteluun huomioiden lisääntyvä yhteinen aika oman ohjaajan kanssa.

Ensikodin tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Viime vuosien aikana on ensikodin henkilökunnan osaamista vahvistettu erilaisten koulutusten avulla. Kaikki ensikodin vauvaperhetyöntekijät, mukaan lukien pitkäaikaiset sijaiset, ovat käyneet Hoivaa ja leiki -koulutuksen. Menetelmä vahvistaa vanhemman sensitiivisyyttä ja myönteistä reflektiivistä kykyä. Ensikodin vauvaperhetyöntekijät ovat vahvistaneet yhteisen keskustelun kautta suunnitelmallista asiakastyötä.

Asiakastyön kirjaamiseen on kiinnitetty huomiota, käytäntöön on vakiintunut kuukausiraporttien käyttö. Kuukausiraportti kirjataan perheen sosiaalityöntekijälle yhdessä asiakkaan kanssa. Raporttiin kirjataan tavoitteet, tavoitteiden mukainen työskentely, saavutetut tavoitteet sekä työskentelyssä esiin nousseet uudet tavoitteet. Raporttiin kirjataan myös vanhempien oma näkemys tilanteestaan.

Aamaturinat ovat vuonna 2023 asettuneet säännölliseksi arjen rutiiniksi. Aamaturinoissa ensikodin perheet kokoontuvat yhteen vauvojen äärelle. Aamaturinoissa käydään myös keskusteluja ajankohtaisista aiheista ja vanhemmat tuovat esiin toivomiaan aihepiirejä. Aamaturinat vahvistavat yhteisöllisyyttä ja perheitä kannustetaan tuomaan esiin toiveitaan ja kehittämisehdotuksiaan ensikodin toimintojen rakentumiseen sekä tukemaan toisiaan yksilötason tavoitteiden saavuttamisessa. Perheet asettavat itselleen maanantaiaamuisin konkreettisen tavoitteen tulevalle viikolle ja arvioivat tavoitteen toteutumista perjantain aamaturinoilla. Ensikodilla on käytäntö, että asiakasperheet tulevat yhteisiin tiloihin vauvojensa kanssa, jolloin tapahtuu myös luontaista tutustumista vanhempien välillä ja vanhemmat pystyvät hyötymään paremmin myös vertaistuesta.

Ensikotijakson aikana huolehditaan siitä, että perhe voi kotiutua luottavaisin mielin omaan kotiin. Jakson aikana varmistetaan, että perheellä on ensikotijakson päättyessä riittävät palvelut turvallisen kotiutumisen tueksi.

Vapaaehtoistoiminta on vakiintunut vahvaksi osaksi ensikodin toimintaa. Ensikodin vapaaehtoisille on muodostunut hyvä ja säännöllinen rytmi ensikodilla käynteihin. Vapaaehtoisten käynnit ovat toivottuja ja vanhemmat ovat luoneet hyviä ihmissuhteita myös vapaaehtoisten kanssa.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Ensikotipalvelu mahdollistetaan kaikille sitä tarvitseville vauvaperheille. Ensikodille on vuonna 2023 tullut viisi asiakasta raskausaikana. Raskausaikaisen työskentelyn kautta on vahvistettu äidin positiivisia mielikuvia kohtuvauvasta ja tuettu äidin ja vauvan varhaista vuorovaikutussuhdetta. Yhteistyöverkostoissa on tuotu esille odotusaikaisen työskentelyn tärkeyttä ja pyritty vaikuttamaan siihen, että perheet voisivat tulla ensikodille jo raskausaikana.

Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa. Kaikilla Ensikodin vakituksilla ja pitkäaikaisilla sijaisilla on Hoivaa ja leiki – raskaus ja vauva-ajan ryhmäinterventio -koulutus. Mentisaatioon pohjautuvaa työtä on hyödynnetty sekä ryhmätoiminnassa että yksilötyöskentelyssä. Ensikodin työntekijöillä on lisäkoulutuksena mm. Traumaterapiakeskuksen järjestämää trauma- ja kriisityön koulutusta, ICDP – kannustava vuorovaikutus -koulutusta sekä Lapset puheeksi -koulutusta. Yhdellä työntekijällä on toimintaterapeutin tutkinto ja yhdellä musiikkipedagogin tutkinto. Työntekijöiden ammattitaidon

kehittämisestä huolehditaan ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan asiakasrakenteesta nousevat tarpeet. Työntekijöille on järjestetty säännöllinen työnohjaus.

Ensikodilla kullakin perheellä on kaksi omatyöntekijää. Omatyöntekijät vastaavat suunnitelmallisesta asiakastyöstä ja yhteistyöstä perheen verkostojen kanssa. Omatyöntekijät käyvät säännöllisesti yksilökeskusteluja perheen vanhempien kanssa ja työskentelevät vauvan kanssa sekä yhdessä koko perheen kanssa vauvan ollessa työskentelyn keskiössä. Vuonna 2023 vahvistettiin edelleen asiakaskohtaisen työn kehittämistä ensikodin työyhteisössä.

Ensikotijakson aikana järjestettiin vauvoille uni-valverytmitystä osana ensikotijaksoa. Rytmityksen avulla vahvistetaan vanhemman voimavaroja ja tuetaan vanhempien jaksamista arjessa. Uni-valverytmin tukena vanhempien kanssa kartoitetaan perheen vuorokausirytmiiä ja sen vaikutusta vauvan uneen. Ensikodin perheillä on mahdollisuus saada vauva tarvittaessa yöhoitoon ensikodin henkilökunnalle oman jaksamisensa tueksi myös ilman tarvetta uni-valverytmitykseen.

Ensikodin asiakkailta pyydetään palautetta suullisesti ensikotijakson aikana. Kirjallinen palaute pyydetään ensikotijakson päättyessä. Ensikodin asiakkaat vastaavat Vaikuttavuus esiin -kysymyksiin tullessaan ensikodille, kuukausittain ensikotijakson aikana sekä ensikotijakson päättyessä. Heille lähtee kysely myös ensikotijakson päättymisen jälkeen. Palautteet on käyty läpi ensikodin kehittämispäivässä.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
Ensikodin työntekijät toimivat tiiviisti yhteistyössä asiakaskohtaisten yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötahot muotoutuvat kunkin perheen erityisten tarpeiden mukaisesti. Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina ovat vuonna 2023 olleet perheiden sosiaalitoimen sosiaalityöntekijät, sosiaaliohjaajat sekä perhetyöntekijät ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen työntekijät sekä neuvolan terveydenhoitajat. Yhteistyötä on vuonna 2023 tehty tiiviisti myös poliisin, maahanmuuttoviraston, Kelan, asuntotoimen sekä yhdistyksen omien eri työmuotojen kanssa. Ensikodin isille järjestettiin vuonna 2023 isäryhmä yhteistyössä Miessakkien työntekijän kanssa. Erityisesti yhteistyö mielenterveyspalvelujen kanssa kehittyi vuoden 2023 aikana positiiviseen suuntaan.

Ensikodilla kävi vuoden 2023 aikana kuusi vapaaehtoista sylittelemässä vauvoja. Vapaaehtoisten kanssa käytiin keskusteluja heidän toivomastaan erityisestä tuesta ensikotitoimintaan liittyen. Ensikodin vapaaehtoiset ovat luoneet hyviä suhteita ensikodin vanhempien kanssa ja osallistuneet ensikodilta kotiin siirtyvien perheiden lähtöjuhliin sekä lasten syntymäpäiville. Ensikodin vapaaehtoiset ovat myös osallistuneet ensikodin erilaisiin tapahtumiin ja olleet mukana yhdistyksen suuremmissa tapahtumissa, kuten joulun avauksessa ja Iloinen päivä puistossa -tapahtumassa.

Ensikodilla järjestettiin vuonna 2023 avoimet ovet yhteistyökumppaneille. Päivän aikana ensikodilla vieraili noin 30 yhteistyökumppania, heille kerrottiin työskentelystä asiakasperheiden kanssa ja he tutustuivat ensikodin tiloihin. Erityistä kiitosta yhteistyökumppaneilta saivat ensikodin kokemusasiantuntijat, jotka kertoivat jaksostaan ensikodilla ja vastasivat heille esitettyihin kysymyksiin.

Ensikodin toimintaa on tuotu esiin sosiaalisessa mediassa. Ensikoti toimii hyvässä yhteistyössä niin Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kuin muidenkin ensikodille asiakkaita lähettävien hyvinvointialueiden kanssa.

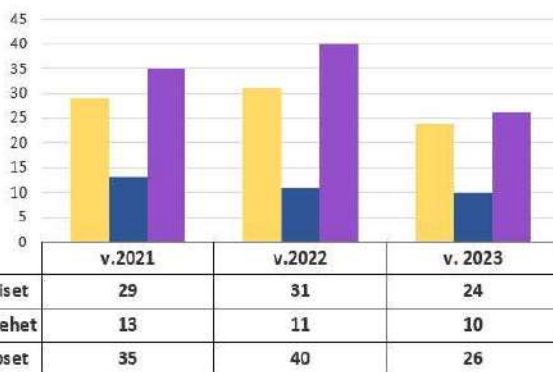
4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Jätteiden lajittelua on lisätty ja kiinnitetty erityisesti huomiota asiakkaiden ohjaamiseen jätteiden lajittelussa. Ruokahuollossa pyrittiin edelleen vähentämään hävikkiä ja suosimaan lähiruokaa. Pesuainevalinnoissa kiinnitettiin huomiota ympäristöystävällisyyteen. Ensikodin toimitilojen remontointia jatkettiin vuonna 2023 ja toimitilojen viihtyvyyteen, turvallisuuteen sekä käytännöllisyyteen panostettiin. Lahden ensikoti on syrjinnästä vapaa yksikkö ja toiminnoissa huomioidaan erilaisten kulttuurien kohtaaminen.

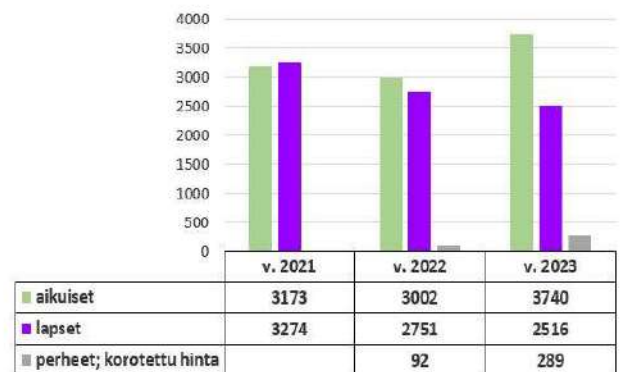
Ensikodin tunnusluvut vuonna 2023

ENSİKOTI / Toimintalukuja v. 2023			
Asiakkaita yhteensä	60	hlö	24:stä eri perheestä
Aikuiset	34	hlö	24 naista, 10 miestä
Lapset	26	hlö	
Hoitovuorokaudet yhteensä	6256	kpl	9 asiakasperhehuonetta
Aikuisten hoitovuorokaudet	3740	kpl	
Lasten hoitovuorokaudet	2516	kpl	
Perheiden hoitovuorokaudet	289	kpl	korotetulla vrk-hinnalla
Käyttöaste	76,83	%	
Ryhmätoiminta:			
Aamuturinat	131	kpl	
Muskari	31	kpl	
Asiakaskuntia	11	kpl	
Kunnat: Espoo, Heinola, Helsinki, H:linna, Kotka, Kouvola, Kuopio, Kärkölä, Lahti, Pertunmaa, Vantaa			
TOIMINTAYMPÄRISTÖ Mustamäenkatu 74, Lahti			
Henkilökunta	11	hlö	
ensikodin johtaja, vastaava vauvaperhetyöntekijä, 7 vauvaperhetyöntekijää (joista 2 yö), emäntä (2x50%), siistijä			
Opiskelijoita	9	hlö	sosiaali- ja terveydenhuoltoala (AMK)
Vapaaehtoisia	6	hlö	vauvanhoito
RAHOITUS Käyttäjäkunnat; hoitopäivämaksut aik.=179,20 €/vrk, lapset=179,20 €/vrk perhehoitopv (korotettu hinta) = 262,70 €/vrk			
Kunnat ja kuntayhtymät	1 196 995,50	€	
Muut tuotot	16 073,00	€	
Tuotot yhteensä	1 213 068,50	€	

Ensikodin asiakasmäärät v. 2021 - 2023

Ensikodin hoitovuorokaudet v. 2021- 2023

2.2 Baby Blues-vauvaperhetyö

Baby Blues -vauvaperhetyön kohderyhmänä ovat vauvaperheet, synnytyksen jälkeen alakuloiset tai masentuneet ja uupuneet vanhemmat. Yli puolella vauvaa odottavista perheistä ja vauvaperheistä on ahdistuneisuutta, masennusta, stressiä tai uupumusta ja vauvan unipulmia. Baby Blues -työ ennaltaehkäisee vanhempien masennusta tai uupumusta ja oikea-aikaisuus ehkäisee ongelmien syvenemistä. Baby Blues -toiminta auttaa perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Toiminta tukee vanhemman psyykkistä hyvinvointia ja vähentää sekä ehkäisee ahdistuneisuutta, masennusoireita ja synnytyspelkoa. Vanhemman voinnin kohentuessa ja voimavarojen lisääntyessä vanhemmalla on kykyä ylläpitää vauvan kehitystä tukevaa vuorokausirytmää. Vauvan ja vanhemman välinen vuorovaikutus on ikätasoinen ja tukee vauvan kiintymyssuhteen kehittymistä. Baby Blues -asiakastyö sisältää yksilö-, pari- sekä perhetyökentelyä. Toiminta on lyhytkestoista, terapeuttista asiakastyötä, neuvontaa ja ohjausta.

Baby Blues -työntekijä osallistui Ensi- ja turvakotien liiton vauvaperheiden chat-päivystykseen kaksi kertaa kuukaudessa. Baby Blues -työntekijä kävi vuonna 2023 pediatriksen uniohjaajan täydennyskoulutuksen.

Vanhemmat ovat kokeneet Baby Blues -työntekijän tapaamisten auttaneen heitä ymmärtämään lapsensa viestejä ja tarpeita paremmin. Asiakkaista 87 % on vastannut työskentelyn vahvistaneen ymmärrystä lasten viesteihin, jolloin vuorovaikutus vanhemman ja lapsen välillä on kehittynyt (kysytty 32 henkilöltä, vastauksia 15, kysely otettu käyttöön syksyllä 2023). Työntekijän havaintona voidaan todeta vanhemman vuorovaikutuksen vauvan kanssa muuttuneen sensitiivisemmäksi. Vanhemmat ovat keskusteluissa tuoneet esiin, että jaksavat arkea vauvan kanssa paremmin, eikä vauva tunnu niin kuormittavalta. Vanhemmat ovat kertoneet myös riitojen puolison kanssa helpottuneen työskentelyn myötä.

Uniohjaus

Uniohjausta annetaan perheille asiakastapaamisilla, kotikäynneillä ja puhelimitse. Perheille tarjottu oikea-aikainen ja varhaisen vaiheen uniohjaus ehkäisee ongelmien syvenemistä ja vanhempien uupumista. Uniohjauksella lisätään vanhempien tietoa vauvan ikätasoisesta kehityksestä. Perheille lähetetään uniohjauksen jälkeen kirjallista materiaalia vauvan hyvään uneen ja vuorokausirytmiiin liittyen. Neuvoloiden terveydenhoitajat varaavat asiakkailleen aikoja uniohjaukseen Lahden perhekeskuksen neuvoloissa sekä Orimattilan neuvolassa.

Keväällä 2023 alkoi ryhmämuotoinen uniohjaus yhteistyössä neuvolan terveydenhoitajan kanssa. Ryhmäohjauksessa vanhemmat saavat toisiltaan tukea samassa elämäntilanteessa olevilta.

Unirytmiohjausta saaneista vanhemmista 84 % arvioi saaneensa varmuutta toteuttaa vauvan unirytmityksen kotona. Vanhempien kommentteja uniohjauksesta: *"Aiemmin epäonnistuneet unikoulut olivat vieneet omaa uskoa. Uniohjaaja sai taas uskomaan", "Ihana perhelähtöinen kohtaaminen, ei pelkkiä neuvoja vaan myös kuuntelua ja tukemista"*. Neuvolan terveydenhoitajista 95 % arvioi unirytmiohjauksen onnistuneen tukemaan perheitä terveydenhoitajan näkökulmasta.

Vapaaehtoisdoulatoiminta

Vapaaehtoisdoulatoiminnan kohderyhmänä ovat erityisen tuen piirissä olevat perheet ja vapaaehtoisdoulatt. Vapaaehtoisdoulatoiminta tasavertaistaa perheiden mahdollisuuksia saada synnytystukihenkilö. Vapaaehtoinen doula tuo turvaa synnytykseen sekä vähentää synnytykseen liittyviä pelkoja.

Doulatukisuhdepyyntö voi tulla vanhemmalta tai yhteistyötaholta. Tukisuhdepyynnön yhteydessä kartoitetaan perheen tai synnyttäjän erityisen tuen tarve. Doulatukisuhteen aloitustapaamisessa käydään läpi yhdessä raskaana olevan ja doulien kanssa doulaamiseen liittyvät pelisäännöt ja käytännöt. Tukisuhteeseen sitoutuu vähintään kaksi vapaaehtoista doulaa. Doulat tapaavat raskaana olevaa tai perhettä tarpeen mukaan yhden tai useamman kerran ennen synnytystä. Doula on pääsääntöisesti mukana synnytyksessä. Doulat tapaavat äitiä tai perhettä vähintään kerran synnytyksen jälkeen. Tukisuhde voi jatkua lapsivuodeajan (6 viikkoa synnytyksestä). Baby Blues -työntekijä on koko tukisuhteen ajan doulien tukena (puhelin yhteys tai tapaamiset). Doulat käyvät yhdistyksen järjestämän vapaaehtoisdoulann koulutuksen. Vapaaehtoisille järjestetään työnohjauksellisia doulailtoja kerran kuukaudessa. Doulailloissa on myös asiantuntijatapaamisia ja jatkokoulutusta.

Vuonna 2023 järjestettiin doulakoulutus, josta valmistui kuusi uutta doulaa. Vuonna 2023 doulia oli yhdistyksessä 16 ja tukisuhteita 26. Myös aiemmin doulatoiminnan aloittaneet tukihenkilöt osallistuivat doulkoulutukseen. 100 % doulista koki koulutuksen ja työnohjauksen olleen riittävää. Doulien kanssa päästiin

tutustumaan PHKS:n uusiin synnytysosaston tiloihin. Äimä ry:n työntekijä kävi kouluttamassa doulia perina-taalimielenterveydestä sekä puheeksiottamisesta.

Kättilöistä 100 % on arvioinut vapaaehtoisdoulan mukanaolon lisännen turvallisuuden ja luottamuksen tunnetta synnytystilanteessa. Avoimissa kommentteissa tuli esiin: *"Perheelle turvallista, kun mukana ennalta tuttu henkilö"*, *"Auttaa perhettä omalla toiminnallaan synnytyksen eri vaiheissa luomalla turvallista ilmapiiriä synnytyksessä, kannustaa ja auttaa kaikin tavoin"*. Doulatukisuhteen päättymisen jälkeen käydyissä puheluissa synnyttäjän kanssa on saatu palautetta, että doulan läsnäolo on ollut merkittävää ja he ovat tuoneet esiin sitä, että on hyvä, kun mukana on joku pitämässä äidin puolia, jos ei itse siihen pysty. He ovat arvioineet synnytyksen sujuneen paremmin kuin aiemmat synnytykset

Baby Blues -vauvaperhetyön tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Baby Blues -vauvaperhetyössä autetaan perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Toiminnan avulla tuetaan vanhempien jakamista ja masennuksesta toipumista sekä vauvan univalverytmin löytymistä. Raskaudenaikaisen työskenteilyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Vanhempia tuetaan ja rohkaistaan tulevassa synnytyksessä ja vanhemmuudessa.

Baby Blues -vauvaperhetyö on perheille maksutonta ja palveluun pääsee ilman lähetettä. Baby blues -vauvaperhetyön asiakastyötä tehdään myös yhteistyössä eri verkostojen sekä yhdistyksen omien työmuotojen kanssa.

Doulavapaaehtoistoimintaa on vauvan saaneissa perheissä tarjottu raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeisen ajan tukemiseen. Vuonna 2023 tukea ohjattiin erityisen tuen tarpeessa oleville yksin odottaville äideille tai perheille. Vapaaehtoisten doulatukihenkilötoimintaa on suunnattu myös perhedoulaukseen, jolloin tukisuhde jatkuu synnytyksen jälkeen lapsivuodeajan (6 viikkoa). Toiminta on perheille maksutonta.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Yhteistyötä tehtiin erityisesti Päijät-Hämeen hyvinvointialueen, Lahden neuvoloiden, lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -vauvaperhetyön piiriin. Doulavapaaehtoistoiminnassa tukenamme on yhteyskättilö Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosastolta.

Yhteistyö neuvoloiden kanssa oli tiivistä. Baby Blues -vauvaperhetyö on kerran kuukaudessa mukana neuvoloiden järjestämässä perhevalmennuksessa. Perhevalmennuksessa oli vuoden aikana 53 osallistujaa. Valmennukset toteutettiin joka toinen livetapaamisena Lahden Perhekeskuksessa ja joka toinen etätapaamisena Teams-yhteydellä. Asiakastyössä jalkauduttiin Lahden keskustan perhekeskukseen sekä Orimattilan neuvolaan.

Asiakaspalautetta pyydettiin Vaikuttavuus esiin -mittarin avulla sekä unirytmitysohjauksen Webropol-kyseilyllä ja Sofia-asiakastietojärjestelmän palautekyselyllä (otettiin käyttöön vuoden 2023 aikana).

Baby Blues -työntekijä jalkautui vuoden 2023 aikana perhekeskuksiin, vauvakahviloihin ja yhteistyötahojen tiloihin avoimen ryhmämuotoisen uniohjauksen merkeissä.

Työmuoto oli mukana valtakunnallisessa Vauvaperhe chat -toiminnassa, jossa voi keskustella anonyymisti vauvan uneen ja hoitoon sekä omaan väsymykseen tai vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Vauvaperheiden chatissa yleisempiä keskusteluteemoja olivat: vauvan uni 59 %, uniohjaus 44 %, neuvoja mitä voin itse tehdä 34 % ja oma tai kumppanin uupumus 22 %. Keskustelujen kesto oli keskimäärin 32 minuuttia.

Vauvojen unirytmihjausta kysyttiin vuoden aikana runsaasti, joten palvelun lisäämiselle olisi selkeä tarve. Ensimmäisen ajan saamiseen kului jopa 2-3 kuukautta. Käytössä on sähköinen ajanvaraus asiakkaille.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Yhdistyksen vapaaehtoisdoulatoiminnassa tarjottiin tukea erityisen tuen piirissä oleville yksin synnyttäjille tai vanhemmille. Doulatoimintamme tarjoaa myös perhedoulausta vanhempien sitä halutessa. Toiminta on maksutonta perheille ja tukisuhteen päättyessä palautetta pyydettiin asiakkailta, doulilta sekä kätilöiltä Webropol-kyselyn avulla. Vuonna 2023 järjestettiin doulakoulutus, josta valmistui kuusi uutta vapaaehtoisdoulaa. Doulatoiminnassa oli mukana yhteensä 16 koulutettua vapaaehtoista. Vapaaehtoisille järjestettiin Ensi- ja turvakotien liiton kautta valtakunnallista jatkokoulutusta, doulat pääsivät myös tutustumaan Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosaston tiloihin. Doulien aloitteesta doulat ja doulakoordinaattori tekivät vertaistukivierailun Kymenlaakson vapaaehtoisdoulien luokse. Vierailun tarkoitus oli vertaistuellinen kokemuksien jakaminen ja toisilta oppiminen.

Baby Blues -vauvaperhetyötä sekä vapaaehtoisdoulatoimintaa tehtiin tunnetuksi sosiaalisessa mediassa sekä verkostotapaamisissa. Työmuoto osallistui kuntien ja järjestöjen vauvaperheverkoston tapaamisiin sekä Päijät-Hämeen vapaaehtoisverkoston toimintaan.

Baby Blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi työntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta.

Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby Blues -vauvaperhetyön laatukriteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby Blues -työhön sekä vapaaehtoisdoulatoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Teamsin avulla järjestetään ryhmätyönohjausta sekä toimintaan liittyviä keskusteluja säännöllisin väliajoin. Näiden lisäksi työmuodolla on tukenaan Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -mittarit sekä yhdistyksen omat laatukriteerit ja strategiasuunnitelma. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisema Vauvatyön käsikirja tukee myös toimintaa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Toiminta on ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen asiakastyötä, jossa huomioidaan vauvaperheiden yksilölliset tarpeet. Toimintaa kehitetään ja päivitetään saadun palautteen perusteella ja tehdään aktiivista it-searviointia sen suhteen, tehdäänkö tavoitteiden ja kohderyhmän näkökulmasta oikeita toimenpiteitä. Ensi- ja turvakotien liitto seuraa lisäksi toiminnan vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja on tuettu siten, että suurin osa koulutuksista ja verkostotapaamisista on toteutettu etätapaamisina.

Baby Blues -vauvaperhetyön tunnusluvut vuonna 2023

BABY BLUES VAUVAPERHETYÖ/ Toimintalukuja v. 2023			
Asiakkaita yhteensä	274	hlö	121:stä eri perheestä
Aikuiset	155	hlö	115 naista, 40 miestä
Lapset	119	hlö	
Neuvolan unirytmitysohjaustapaamiset	85	kpl	
Verkkoauttaminen - Chat	19	kpl	
Ryhmätoiminta:	375	hlö	ryhmissä kohdatut asiakkaat
Perhevalmennus	11	kpl	
Päiväryhmä Peukaloinen	1	kpl	
Perhekeskus Ilo	3	kpl	
Heinolan perhekeskus	2	kpl	
Lapsiperheiden kotipalvelu	1	kpl	
MLL perhekahvila Villähde, Uusikylä	2	kpl	
Neuvolan terveydenhoitajat	1	kpl	
Perhetupa	3	kpl	
Pidä kiinni Jannika	1	kpl	
Ryhmämuotoinen uniohjaus	4	kpl	
Vauvan Taika	2	kpl	
Asiakaskuntia	7	kpl	Asikkala, Heinola, Hollola, Iitti, Kuhmoinen, Lahti, Orimattila
Doula-toiminta:			
Doula-tukisuhteita	26	kpl	
Doula-tukisuhteen tapaamiskertoja	124	kpl	
Doula-illat, koulutukset, virkistykset	12	kpl	
Asiakaskuntia	4	kpl	Heinola, Helsinki, Hollola, Lahti
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	Launeenkatu 8, Lahti		
Henkilökunta	1	hlö	vauvaperhetyöntekijä
RAHOITUS			
STEA	59 300,00	€	
Muut tuotot	70,00	€	
Tuotot yhteensä	59 370,00	€	

2.3 Päiväryhmä Peukaloinen

Päiväryhmätoiminta on matalankynnyksen ammatillisesti ohjattua vertaistuellista ryhmätoimintaa vanhemmuuden taitojen tukemiseksi vauva- ja pikkulapsiperheissä. Ryhmän toiminta on sekä ennalta ehkäisevää että korjaavaa työtä. Työskentelyllä vahvistetaan lapsen ja vanhemman suhdetta sekä pikkulapsiperheen arjen toimivia rakenteita. Päiväryhmätoiminta on tarkoitettu alle 3-vuotiaiden lasten perheille.

Asiakastyö koostuu tutustumisjaksosta, ryhmätoiminnasta sekä jälkitukityöskentelystä. Päiväryhmäjaksolla neljän tai viiden vanhempi-lapsi-parin ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa noin puolen vuoden ajan. Ryhmäpäivän kesto on viisi tuntia kerrallaan. Ryhmäpäivän aikana toistuvat arkirutiinit vahvistavat ennakoitavuuden ja arjenhallinnan tunnetta sekä luovat rytmiä päivään. Päivittäin toistuvat rutiinit vahvistavat vanhempien omaa jaksamista ja lisäävät mielen hyvinvointia. Jaksamisen lisääntyessä vanhemmat osaavat paremmin vastata lapsen aloitteisiin ja ymmärtävät lapsen eri kehitysvaiheita. Päiväryhmätoimintaan kuuluvat ohjatut vanhempainkeskusteluhetket sekä vanhempien ja lasten yhteiset Hoivaa ja leiki -vuorovaikutushetket sekä vanhemmille ohjattu kannustavan vuorovaikutuksen ICDP-ryhmä. Toiminnalliset menetelmät auttavat ja tukevat vauvaperheen arjen sujumista. Mallintaminen auttaa tarvittavien toimintatapojen oppimisessa sekä lisää ymmärrystä sanoille ja tunteille.

Vuonna 2023 kiinnitettiin huomiota työn arviointiin ja kehitettiin edelleen toiminnan vaikuttavuuteen liittyvää palautelomaketta asiakasperheille. Vuonna 2023 päiväryhmässä aloitettiin kuukausittaiset

osallisuuskeskustelut, joissa vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa ryhmän toimintaan ja sen kehittämiseen. Päiväryhmän ohjaajat kouluttautuivat vuoden 2023 aikana chat-päivystäjiksi ja ovat tehneet päivystysvuoroja valtakunnallisessa vauvaperhe-chatissa.

Toiminnan kautta vanhempien voimavarat arjessa toimimisessa ovat vahvistuneet. Perheiden päivärytmi on vakiintunut, rohkeus liikkua kodin ulkopuolella on lisääntynyt ja yksinäisyys on vähentynyt. Vanhempien kokemus itsenäisestä selviytymisestä on vahvistunut. Vanhemmista 86 % arvioi päiväryhmätoiminnan tuoneen tukea arjesta selviytymiseen. Vanhempien avoimia kommentteja: *" On tuonut tukea ja helpottanut elämää", " Kyllä on ihanaa, kun on säännöllinen rytmi pienen kanssa", "Ei tarvitse selviytyä yksin".*

Vanhemmista 85 % arvioi vuorovaikutuksen lapsensa kanssa vahvistuneen päiväryhmäjakson aikana. ICDP -ryhmän jälkeen kaikki vanhemmat arvioivat tullessa entistä tietoisemmaksi lapsensa positiivisista ominaisuuksista ja taidoista. Lisäksi vanhemmista 85 % arvioi saaneensa päiväryhmässä riittävästi tietoa talousasioista ja kestävästä kehityksestä. Nämä vanhempien kokemukset ilmenevät myös heidän kommentteissaan seuraavasti: *"Ymmärrän enemmän lastani", "Ryhmän sääntö -ilman puhelinta- on vahvistanut vuorovaikutusta", "Oppii uutta, puhutaan tärkeistä asioista" ja "Olen saanut hyviä vinkkejä elämää varten".*

Vanhemmat kokivat tutustumisjakson tukeneen hyvin päätöstään aloittaa päiväryhmässä. Tämä tulee esiin myös vanhempien kommentteissa seuraavasti: *"Epäröin aluksi tulla ryhmään omien sosiaalisten taitojen takia", "Toimi hyvin, koska mietimme paljon osallistumista ja nämä motivointikerrat auttoivat päätökseen" ja "Vaikutti, kun kuulumme mitä ryhmässä tehdään".*

Kaikki vanhemmat ovat kertoneet kokeneensa ryhmäkauden aikana ilon kokemuksia lapsen kanssa. ICDP-ryhmään osallistuneet vanhemmat ovat arvioineet tullessa kärsivällisemmäksi ja kuuntelevansa lastaan enemmän. 67 % ICDP-ryhmään osallistuneista vanhemmista on kertonut ajattelevansa aiempaa enemmän sitä, miten käyttäytyy lastaan kohtaan.

Päiväryhmä Peukaloisen tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Päiväryhmätoiminta on asiakkaille helposti saavutettavaa, pitkäkestoista ja maksutonta matalan kynnyksen toimintaa. Päiväryhmän toiminnalla tuettiin vanhempia ymmärtämään lasten eri kehitysvaiheita ja tuettiin vanhempia lasten ikäkausiin liittyvissä haasteissa. Tärkeä osa päiväryhmätoimintaa on myös vanhempien oma-aloitteellisuuden tukeminen ja vahvistaminen. Ryhmässä vahvistetaan vanhemman ja lapsen välistä varhaista vuorovaikutussuhdetta. Työskentelyn keskeisenä sisältönä olivat ammatillisesti ohjatut keskustelut, vanhempien toisilleen antama vertaistuki ja kokemusten jakaminen vanhemmuudesta. Päiväryhmän toiminta toteutetaan ammatillisen ohjauksen, mallintamisen ja vertaistuen yhdistelmällä. Sosiaalinen yhdessäolo ja vertaistuki toisten vanhempien kanssa voimaannuttaa vanhempia, lisäksi vanhempi saa kokemuksen siitä, ettei ole lapsiperheongelmien kanssa yksin.

Päiväryhmäkerroilla valmistamme yhdessä vanhempien kanssa ruokaa. Yhteinen ruokahetki vahvistaa lasten ikätasoista ruokailua. Yhdessä syöminen on kohtaamista ja kuulumisten vaihtamista toisten kanssa. Ruokailu on päiväryhmässä tärkeä hetki perheille. Se on sosiaalinen tapahtuma, jolla on merkitystä sekä ravitsemuksen, mielenterveyden ja elämänlaadun kannalta.

Olemme aloittaneet kuukausittaiset osallisuuskeskustelut, joissa vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa ryhmän toimintaan ja sen kehittämiseen. Ryhmän sisällä muutokset lähtevät kulloisenkin ryhmän tarpeista ja toiveista ja pystymme nopeasti vastamaan ryhmästä nouseviin tarpeisiin.

Perheitä tuettiin mm. Ensi- ja turvakotien liiton ja Lahden Kohtaamispaikkaverkoston kautta saaduilla ruokalahjoituksilla. Lisäksi perheille tarjottiin lahjoituksena saatuja leluja ja vaatteita.

Päiväryhmätoimintaan kuuluu myös koko perheelle tarkoitettu viiden vuorokauden perhekuntoutusjakso Ensi- ja turvakotien liiton kurssikeskuksessa Sopukassa. Viikolle osallistuu myös toisen paikkakunnan

päiväryhmän vanhempia, mikä vahvistaa perheiden kokemusta vertaisuudesta. Viiden vuorokauden pituinen perhekuntoutusjakso toteutui sekä kevään että syksyn ryhmän osalta.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaita palvelut

Yhteistyötä tehtiin erityisesti äitiys- ja lastenneuvolan, pikkulapsitiimin, ensikodin, Pidä Kiinni avopalveluyksikkö Jannikan, Dilan Vauvan Taikan ja perhetyön kanssa, jotka ohjasivat asiakkaita päiväryhmätoiminnan piiriin. Perheet voivat hakeutua toimintaan myös itsenäisesti.

Perheiden kanssa käytiin tutustumassa lähiympäristön lapsiperheille tarkoitettuihin palveluihin ja tapahtumiin. Ryhmän vanhempien toiveesta teimme mm. retken Sea Lifeen, visuaalisten taiteiden museoon Malvaan, tutustuimme kirjaston palveluihin, kävimme Marolan kotieläinpihalla, Launeen Perhepuistossa, markkinoilla sekä kävimme syömässä perheiden kanssa ravintolassa. Retkien ja tutustumisten tarkoituksena on ollut madaltaa perheiden kynnystä käyttää erilaisia lapsiperheille suunnattuja palveluita ja oppia toimimaan erilaisissa tilanteissa yhdessä lapsen kanssa. Retkillä vanhemmat ja lapset saivat uusia kokemuksia ja elämyksiä. Myös ennakointi ja suunnittelu tuo onnistumisen kokemuksia perheille. Ryhmän tukemana vanhemmat rohkaistuivat kokeilemaan ja toteuttamaan heille uusia asioita.

Vanhemmille on puhuttu myös muiden matalankynnyksen toimijoiden palveluista sekä kävimme tutustumassa alueen muiden lapsiperhetoimijoiden palveluihin ja kannustimme heitä käyttämään palveluita.

Vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteen tukemiseksi päiväryhmässä pidetään Hoivaa ja leiki -vuorovaikutus- sekä ICDP-ryhmiä (ryhmäkertoja oli 18 kpl). Ryhmät tukevat päiväryhmän arjessa tapahtuvaa vuorovaikutuksen vahvistamista.

Toimintaa arvioitiin ja kehitettiin Ensi- ja turvakotien liiton vaativan vauvatyön laatukriteereiden mukaisesti. Ryhmäkauden aikana arvioimme yhdessä vanhemman kanssa hänen omia, sekä lapsen tavoitteita ryhmäkaudelle ja mietimme, miten tavoitteet ovat toteutuneet. Vanhemmilta kerättiin kirjallinen palaute ryhmäkauden lopussa ja jälkityöskentelyn päättyessä sekä lisäksi erillinen palautekysely intensiiviviikosta. Asiakaspalautteet auttavat kehittämään toimintaa, tekevät toiminnan näkyväksi ja antavat hyvää tietoa työn tulokellisuudesta asiakkaan näkökulmasta.

Jakson päättyessä sekä vanhemmille että lapsille kirjoitetaan voimaannuttavat yhteenvedot. Yhteenvedossa mietitään perheen itselleen laatimien tavoitteiden toteutumista, tilannetta lähtöhetkellä sekä jatkosuunnitelmaa perheiden tukemiseksi. Päiväryhmässä toimintavuoden aikana mukana olleet perheet vastasivat Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -kyselyihin. Kyselyiden tuloksia hyödynnettiin perhekohtaisessa työskentelyssä ja ETKL hyödynsi niitä valtakunnallisesti. Vanhemmat vastasivat myös liiton vauvatyön palautelomakkeeseen liittyen päiväryhmän toimintaan.

Päiväryhmänohjaajat kouluttautuivat vuonna 2023 chat-päivystäjiksi ja olivat mukana valtakunnallisessa Vauvaperheiden chat-toiminnassa, jossa voi keskustella anonyymisti vauvan uneen ja hoitoon sekä omaan väsymykseen tai vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Yleisimpiä keskusteluteemoja olivat: vauvan uni 59 %, uniohjaus, 44 %, neuvoja, mitä voin itse tehdä 34 % ja oma tai kumppanin uupumus 22 %. Keskustelujen kesto oli keskimäärin 32 minuuttia.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Olemme mukana Päijät-Hämeen perhekeskusverkostossa ja alueen vauvaverkostossa. Näin saamme näkökulmaa ja tietoa alueen lapsiperheiden tilanteesta. Valtakunnallisesti teemme yhteistyötä Ensi- ja

turvakotien liiton päiväryhmien sekä asiantuntijoiden kanssa ja työn kehittämisen tarpeita arvioitaessa. Osallistumme säännöllisesti valtakunnallisiin päiväryhmä-Teamseihin. Toimintavuonna työntekijät osallistuvat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuspainotteisiin työkokouksiin ja foorumeihin.

Vuoden aikana työntekijät ovat jalkautuneet kohtaamaan alueen perheitä erilaisiin perheille suunnattuihin tapahtumiin, kuten esimerkiksi laskiaistapahtumaan, Iloinen päivä Perhepuistossa -tapahtumaan sekä äitienpäivän etkoilla kohtamaan äitejä jakaen heille äitienpäiväruusuja.

Yksi vapaaehtoinen osallistui päiväryhmätoimintaan kerran viikossa. Hän oli vanhempien apuna lasten perushoidossa sekä samalla seurusteli äitien ja lasten kanssa. Lisäksi kaksi muuta vapaaehtoista oli auttamassa lastenhoidossa tarvittaessa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävätkä näkyvät toiminnassamme

Stressistä säätelyyn -hankeen kautta olemme saaneet materiaalia liittyen lapsiperheiden kestäväan talouteen ja olemme juurruttaneet sitä käytäntöön. Vanhempien ohjatuissa ryhmäkeskusteluissa olemme puhuneet kestävästä taloudesta mm. kierrättämisestä, lähiruoasta, taloudellisesta ruoanvalmistuksesta ja hukkaruoan määrästä. Olemme käyneet vanhempien kanssa kirpputoreilla ja heille on lisäksi kerrottu, mistä muualta on mahdollisuus löytää edullisemmin lasten tarvikkeita. Ryhmän vanhemmat ovat myös kiittävästi jakanee saamiaan vinkkejä toisilleen. Vanhempien toiveesta ryhmässä vieraili velkaneuvoja, jolta vanhemmat saivat hyviä ohjeita oman talouden tasapainottamiseen sekä sen kuntoon saattamiseksi.

Päiväryhmäjaksosn aikana perheiden sosiaalinen hyvinvointi vahvistuu, mikä tukee perheiden pärjäämistä jatkossa erilaisissa elämänmuutoksissa. Muutamia vanhempien palautteita ryhmäjäksosta: *“Ei tarvitse selviytyä yksin”, “Kannustava vuosi” ja “On tuonut tukea ja helpottanut elämää”.*

Päiväryhmä Peukaloisen tunnusluvut vuonna 2023

PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN/ Toimintalukuja v. 2023			
Asiakkaita yhteensä	57	hlö	
Aikuiset	30	hlö	28 naista, 2 miestä
Lapset	27	hlö	
Perhetapaamiset	34	kpl	
Retket	20	kpl	
Ryhmätoiminta:			
Ryhmäpäiviä	95	kpl	
Hoivaa ja leiki-ryhmä	6	kpl	
ICDP -kannustava vuorovaikutus	4	kpl	
Uusien ja vanhojen asiakkaiden ryhmätapaaminen	6	kpl	
Chat-päivystys	24	kpl	
Asiakaskuntia	2	kpl	Lahti, Hollola
TOIMINTAYMPÄRISTÖ Loviisankatu 14 B 24, Lahti			
Henkilökunta	2	hlö	vauvaperhetyöntekijää
Opiskelijoita	1	hlö	
Vapaaehtoisia	3	hlö	
RAHOITUS			
STEA	118 647,00	€	
Muut tuotot	1 197,00	€	
Tuotot yhteensä	119 844,00	€	

2.4 Vauvalähtöinen päihdekuntoutus Pidä kiinni® avopalveluyksikkö Jannika

Pidä Kiinni® Jannika on osa valtakunnallista Pidä Kiinni® -hoitojärjestelmää. Palvelu on tarkoitettu päihdeongelmallisille odottaville äideille puolisoineen ja vauvaperheille, joissa on alle 3-vuotias lapsi. Vauvalähtöinen päihdekuntoutus toteutetaan yhteisökuntoutuksena. Yhteisö kokoontuu kolmena päivänä viikossa. Tavoitteena on, että päihteen ja turvallinen odotusaika ja vauvaperhearkki toteutuvat ja lapsen ja vanhemman välinen suhde vahvistuu. Tarkoituksena on taata lapsille hyvä fyysinen ja psyykinen terveys raskausajasta lähtien. Vanhempaa tuetaan arkielämäntaidoissa, jotta hän selviytyy päivittäisestä elämästä lapsen kanssa.

Yhteisökuntoutuksen lisäksi Jannikassa tehdään etsivää- ja matalankynnyksen työtä (etma-työ), jonka tavoitteena on ehkäistä ja minimoida sikiöille kohdistuvia päihdehaittoja tukemalla raskaana olevaa äitiä päihdetömyydessä. Etma-työhön kuuluvat matalankynnyksen asiakastapaamiset, vauvaperheet ja päihdet -chat, päivystys ja jalkautuminen muiden toimijoiden tiloihin. Etma-työhön kuuluu myös ammattilaisten parissa tehtävä työ, kuten esimerkiksi verkostotyö ja ammattilaisten kouluttaminen. Vaikuttamistyötä tehdään erilaisissa tapahtumissa ja somen avulla. Tarkoituksena on, että tieto päihdehaitoista vauvan näkökulmasta ja perheiden erityistarpeista lisääntyy ja tuki on helpommin saavutettavissa.

Vuonna 2023 Jannikassa oli STEAn Paikka Auki -avustuksella vertaisohjaaja. Vertaisohjaajana toimi Jannikan entinen asiakas. Vertaisohjaaja osallistui Jannikan yhteisökuntoutuspäiviin ja oli mukana matalankynnyksen tapaamisissa sekä erilaisissa tapahtumissa. Kokemustoimijuutta hyödynnettiin vuoden aikana myös ammattilaisten koulutuksissa, joissa mukana oli vertaisohjaajan lisäksi toinen kokemustoimija. Kokemustoimijuiden hyödyntämisestä saatiin paljon hyvää palautetta kuntoutusjaksolla olevilta asiakkailta, etma-asiakkailta sekä ammattilaisilta.

Vuonna 2023 yksi työntekijä oli mukana päihdetä käyttävien raskaana olevien ja vauvaperheiden palvelukonaisuuteen liittyvässä ETU-hankkeessa, jota koordinoi THL. Tavoitteena hankkeessa on päihteen raskaus, terve vastasyntynyt ja turvallinen perhe-elämä. Tarkoituksena hankkeessa on muodostaa erityistä tukea vaativien päihdetä käyttävien raskaana olevien saumaton palveluketju.

Työntekijämuutoksia vuoden 2023 aikana oli kaksi. Lähiesihenkilönä aloitti vastaavan sosiaalityöntekijän tilalla Terhi Karjalainen ja ohjaajana Peppi Rasi. Työntekijäresursseissa oli työntekijävaihdoista sekä muiden poissaolojen vuoksi vajetta yli yhden henkilötyövuoden verran.

Vauvalähtöisen päihdekuntoutuksen tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuonna 2023 Jannikan yhteisökuntoutukseen osallistui 18 henkilöä, joista äitejä oli yhdeksän ja lapsia yhdeksän. Kuntoutusjaksolla asiakkaita olisi voinut olla enemmänkin. Työntekijäresursseista johtuen työtä markkinoitiin vähemmän ja keskityttiin palvelussa jo sisällä oleviin perheisiin työn laatuun panostaen.

Yhteisöpäivät (146 kpl) toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Yhteisökuntoutuksessa asiakkaat ovat aktiivisia toimijoita. Asiakkaiden osallisuutta tukivat rakenteet, jotka ovat jo muodostuneet vakiintuneiksi Jannikassa. Rakenteet toivat turvaa ja mahdollistavat päihteettömyyden. Jannikan asiakkaat osallistuivat aktiivisesti kuntoutuksen toteuttamiseen, kehittämiseen ja päätöksentekoon. Asiakkaat kokivat voivansa aidosti osallistua yhteisön päätöksentekoon, asteikolla 1-5 keskiarvo oli 4,75. Yhteisön jäsenet arvioivat viikoittain yhteisön ilmapiiriä yhteisökokousten yhteydessä. Yhteisökokouksia oli vuonna 2023 yhteensä 48 kertaa. Yhteisökokouksissa asiakkaat toimivat puheenjohtajana ja sihteerinä. Yhteisövalmennuksia, joihin osallistuu työntekijät ja asiakkaat, oli yhteensä 11 kertaa vuoden aikana. Yhteisövalmennuksissa arvioitiin ja kehitettiin Jannikan toimintaa yhdessä asiakkaiden kanssa.

Jannikan asiakkaat osallistuivat aktiivisesti yhteisön arjen toteuttamiseen ja heillä oli viikoittaiset vastuualueet koskien ruoka- ja kodinhoidollisista tehtäviä. Uutena vastuualueena vuonna 2023 aloitettiin toimintatorstain järjestäminen. Asiakas suunnittelee toiminnallisen torstai-iltapäivän ja toteuttaa suunnitelman ja saa palautetta toteutuksesta muilta yhteisön jäseniltä. Työryhmässä kiinnitettiin erityistä huomiota vuoden aikana valmentavaan työotteeseen, joka lisää asiakkaan osallisuutta. Valmentavan työotteen avulla työntekijä antaa ammatillista ohjausta siihen, miten asiakas pääsisi parhaalla mahdollisella tavalla liittymään yhteisöön, hyötymään vertaistuesta ja harjoittelemaan sosiaalisia taitoja. Valmentava työote tukee asiakkaan toimijuutta ja lisää minäpärsjävyyttä.

Yhteisökuntoutukseen kuuluu, että kaikki yhteisön jäsenet osallistuvat yksittäisen asiakkaan kuntoutukseen. Asiakkaiden kuntoutussuunnitelman tavoitteet käytiin yhteisössä läpi, jotta kaikilla asiakkailla oli mahdollisuus osallistua yksittäisen asiakkaan kuntoutuksen etenemiseen. Asiakkaat kokivat, että he olivat saaneet olla osallisena kuntoutusjakson tavoitteiden asettamisessa, asteikolla 1-5 keskiarvo oli 4,75. Vuoden 2023 aikana juurrutettiin käyttöön kuntoutuskeskustelut (kuntsa). Kuntsan tarkoituksena on, että asiakas itse arvioi säännöllisesti kuntoutuksen etenemistä tehtävän avulla ja se käydään läpi yhteisössä. Asiakkaat saivat palautetta vertaisilta toipumisesta, vanhemmuudesta ja yhteisöllisyydestä. Asiakkaat kokivat voivansa saada ja antaa vertaistukea, asteikolla 1-5 keskiarvo oli 5. Vuonna 2023 vanhemmille järjestettiin 30 kertaa aikuisryhmä ja 43 kertaa tehtäväryhmä, joiden tarkoituksena oli tukea päihteettömyyttä ja käsitellä aikuisten asioita. Aikuistenryhmän aikana vapaaehtoiset olivat 39 kertaa apuna lasten hoidossa. Vapaaehtoisia oli yhteensä kaksi vuoden aikana.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Vauvat ovat työn keskiössä Jannikassa. Heidän tarpeensa ovat etusijalla toiminnassa. Vauvoja huomioitiin päivittäin lauluin ja leikein. Reflektiivinen työote on edelleen Jannikan tapa työskennellä. Vauvoille tehtiin omat asiakassuunnitelmat ja heidän tavoitteensa olivat viikoittain yhteisökokouksessa käsitellyssä. Vanhemmuutta, kiintymyssuhdetta ja varhaista vuorovaikutusta tuettiin jo vakiintuneeksi muodostuneiden Hoivaa ja leiki- ja ICDP-ryhmän avulla. Yhteensä ryhmäkertoja oli 55 kpl. Theraplay-työskentelyä oli 25 kertaa. MIM-vuorovaikutushavainnoiteja tehtiin seitsemälle perheelle. Videotyöskentelyn ja työntekijöiden havaintojen perusteella vanhempien ja lasten välinen vuorovaikutus parani kuntoutuksen aikana. Jälkiseurantojen mukaan kuntoutuksessa mukana olleet lapset voivat hyvin ja olivat kehittyneet normaalisti.

Pidä Kiinni® -hoitojärjestelmän työtä ohjaavat valtakunnalliset kriteerit, joiden toteutumista arvioitiin neljä kertaa vuoden 2023 aikana asiakkaille toteutettavan laatukselyn avulla. Laatukselyn tulokset osoittivat, että yhteisökuntoutuksen laatu oli erinomaista. Laatukselyssä arviointiasteikko on 1-5. Asiakkaiden palautteen mukaan kuntoutus tuki vauvaperheen päihteetöntä elämäntapaa ja riittävän hyvän vanhemmuuden toteutumista (ka. 4,9). Yhteisön ilmapiiri koettiin hyväksi ja asiakkaita kohdattiin arvostavasti (ka. 4,8). Viranomaistaholta saatujen palautteiden mukaan vanhemmuuden ja päihteettömyyden tukeminen ja lapsen näkökulma kuntoutuksessa toteutuivat erinomaisesti.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa Jannikan keskeiset yhteistyötahot, joista asiakkaita ohjautui vuonna 2023 olivat: perhesosiaalityö ja lastensuojelu, ETU-poliklinikka (ent. Halso), neuvola sekä alaikäisten mielenterveyspalvelut (pikkulapsitiimi).

Asiakkaiden verkostopalaverit pidettiin aina kuntoutusjakson alussa ja noin kolmen kuukauden välein kuntoutuksen edetessä. Verkostopalavereihin osallistui myös päihde- ja mielenterveystyön, neuvolan ja arjen tuen työntekijöitä.

Verkostotyötä tehtiin aktiivisesti vuoden 2023 aikana. Jannikan tiimi on osallisina seuraavissa verkostoissa:

- Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys ja päihdetyön verkosto (PETE-verkosto)
- Huumetyön verkosto
- Mielenterveys- ja päihdejärjestöjen verkosto
- Vauvaverkosto
- ETU-hankkeen aluetyöryhmä

Jannikassa tehtiin kartoittavaa jalkautumista toisen toimijan tiloihin; perhekeskukset, perhekerhot, sote-keskus, päihkeitä käyttävien toimintakeskus Tuulensuoja, terveysneuvontapiste Jelppi ja päihteen kohtauspaikka Homebase (8 kertaa ja säännöllistä jalkautumista 14 kertaa vuoden 2023 aikana). Erilaisiin yleisötapahtumiin osallistuttiin vuosi aktiivisesti esim. ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumat, vauvanpäivä, päihteisiin kuolleiden muistotilaisuus, hyrrähulinat, äitienpäivä tapahtuma jne. Koulutuksia ammattilaisille järjestettiin kahdeksan kertaa teemalla päihkeitä käyttävien odottavien ja pikkulapsiperheiden erityistarpeet. Koulutukset tavoittivat 158 ammattialaista. Yhteistyön suunnittelutapaamisia oli yhteensä seitsemän kertaa. Suurta yleisöä tavoiteltiin myös sosiaalisen median kautta tehden 61 somepäivitystä vuoden aikana.

Työryhmän osaamista vahvistettiin koulutuksien avulla vuonna 2023 seuraavasti:

- Theraplay koulutusprosessi (2 työntekijää)
- ETKL:n Reflektiivinen työote koulutus (2 työntekijää)
- Vauvafoorumi (2 työntekijää)
- Päihdepäivät (2 työntekijää)
- Pidä Kiinni etsivän työn ja matalan kynnyksen työn päivät (2 työntekijää)
- Pidä Kiinni ohjaajien päivät (2 työntekijää)

Lisäksi työntekijät osallistuivat lyhyempiin webinaareihin työtilanteen salliessa. Osaamista vahvistettiin myös työnohjauksien avulla. Yhteisökuntoutukseen työryhmä sai työnohjausta yhdeksän kertaa vuoden aikana ja theraplay työnohjausta neljä kertaa. Yhteisövalmennuksia oli 11 kertaa. Työryhmän rakenteisiin kuului jatkuva työn reflektointi esim. yhteisöpäivien jälkeen sekä viikoittaisissa tiimeissä. Työryhmällä oli kaksi kehittämispäivää vuoden 2023 aikana. Asiakkaiden palautteita hyödynnettiin työn kehittämisessä.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Jannikassa pyritään siihen, että kaikilla kohtaamillamme asiakkailla olisi tasa-arvoiset mahdollisuudet hyvään elämään. Talouteen liittyvät asiat olivat usein keskusteluissa vuoden 2023 aikana Jannikassa. Asiakkaat saivat Venner-ruokalaatikoita vuoden aikana useamman kerran. Yhteisössä vieraili talousneuvoja ja materiaalia jaettiin asiakkaiden käyttöön.

Asiakkaiden sosiaalista kestävyttä tukee hyvin yhteisökuntoutus, jossa asiakkailla on mahdollisuus luoda toimivia sosiaalisia ihmissuhteita. Jannikassa transaktioanalyysia eli TA-teoriaa ja menetelmää käytetään apuna ihmisen persoonallisen kehityksen, käyttäytymisen ja ihmissuhteiden ymmärtämisessä. Erityisesti on

**Pidä kiinni®
avopalveluyksikkö
Jannika**
Launeenkatu 2, 15100 Lahti

Pidä kiinni avopalveluyksikkö Jannika järjestää maksuttoman koulutuksen päihkeitä käyttävien odottavien ja vauvaperheiden erityistarpeista sekä yhteisökuntoutumisen mahdollisuuksista.

**Tiistaina
21.3.2023**

Koulutus on suunnattu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, jotka työskentelevät vauva- ja pikkulapsiperheiden kanssa.

Aamupäivän aikana järjestetään kaksi eri sisältöistä asiantuntijapuheenvuoroa, jotka päättyvät yhteiseen keskusteluun.

Huom!
Koulutukseen on rajallinen osanottajamäärä, joka täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä ilmoittautumiset (ja erityisruokavaliot) sähköpostilla osoitteeseen pidakiinni@iesk.fi
Lisätietoja koulutuksesta voi tiedustella osoitteesta pidakiinni@ietk.fi tai puhelinnumerosta 044 747 0186.

Aikataulu

- Klo 9-9:30 Aamubrunchi
- Klo 9:30-11:15
- Päihkeitä käyttävien odottavien ja vauvaperheiden erityistarpeet (kokemustoimija Laura ja Jannikan ohjaaja Terhi Karjalainen)
- Yhteisökuntoutumisen mahdollisuudet (kokemustoimija Riina ja Jannikan ohjaaja Niina Back)

hyödynnetty minätila-työskentelyä, joka auttaa ihmistä ymmärtämään omaa käyttäytymistään ja suhdetta muihin ihmisiin. Jannikassa keskitytään siihen, että muutos on aina mahdollista. Toimintaa ohjaa ajatus, että asiakkaat alkavat ottamaan vastuuta, kun heille antaa siihen mahdollisuuden. Puolesta tekemistä vältetään, uskotaan ihmisen omiin kykyihin ja autetaan vain sen verran, että nämä kyvyt ja taidot saadaan käyttöön. Asiakkaita autetaan tekemään elämässään uudenlaisia parempia päätöksiä ja muutoksia, jotka parantavat elämänlaatua.

Jannikassa sosiaalista kestävyttä pyritään huomioimaan asiakkaiden kohtaamisessa. Asiakas kohdataan ihmisenä, eikä taustan anneta määrittää kohtaamisen laatua. Tärkeitä arvoja ovat oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus. Ammattilaisten parissa tuomme vahvasti esille päihteitä käyttävien raskaana olevien ja pikkulapsiperheiden oikeuksia. Aktiivisesti tehdään työtä sen eteen, että päihteitä käyttäviin tai käyttäneisiin asiakkaisiin liittyvät stigmaat vähenisivät ja kohtaaminen olisi kunnioittavaa. Asiakkaiden palautteita kohtaamisista:

“Hyvä asenne asiakasta kohtaan menneisyydestä huolimatta”

“Minua ei ole vähätelty, kohdattu tasavertaisena ihmisenä”

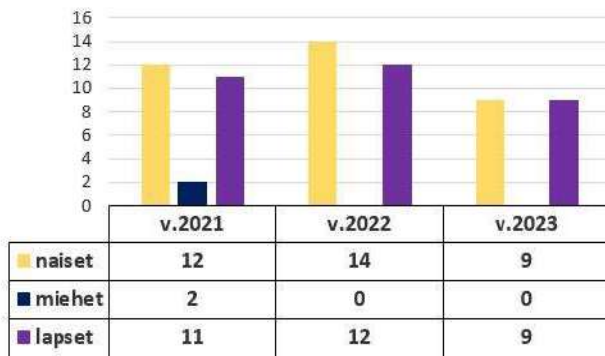
“Kenenkään elämäntilannetta ei arvostella negatiiviseen sävyyn. Kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti ilman ennakkoluuloja.”

Ympäristön kannalta pyritään tekemään eettisiä ratkaisuja. Jätteitä lajitellaan ja asiakkaita ohjataan lajitte luun aktiivisesti. Toimistossa pyritään vähentämään paperia. Vuonna 2023 asiakkaiden toiveesta tehtiin yhä enemmän kasvisruokaa.

Vauvalähtöisen päihdekuntoutuksen tunnusluvut vuonna 2023

PIDÄ KIINNI AVOPALVELUYKSIKKÖ JANNIKA / Toimintalukuja v. 2023		
Asiakkaita kuntoutusjaksolla	18 hlö	9:stä eri perheestä
Aikuiset (äidit)	9 hlö	2 äitiä aloitti raskausaikana
Lapset	9 hlö	
Kuntoutusviikkoja	341 kpl	aikuiset+lapset
Asiakaskuntia	1 kpl	Lahti
Vauvaperheet ja päihteet -chat	10 hlö	
Asiakkaita Etsivän ja matalan kynnyksen työskentelyssä (ETMA) 18 naista, 4 miestä, 6 lasta	28 hlö	
Jalkautuvatyo	30 krt	säännöllinen ja kartoittava jalkautuminen
ETMA-viranomaistyö	17 krt	koulutus, konsultaatio, yhteistyön suunn.
YHTEISÖPÄIVÄT	146 krt	
Yhteisökokous	48 krt	
Tehtävryhmä	43 krt	
Aikuisten ryhmä	30 krt	
Hoivaa ja Leiki ICDP-ryhmä	55 krt	
Theraplay työskentely	25 krt	
MUU TYÖSKENTELY		
Perhekohtaiset tapaamiset	63 krt	yksilö- ja paritapaamiset, kotikäynnit
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	Launeenkatu 2, Lahti	
Henkilökunta	6 hlö	1 lähiesihenkilö, 4 ohjaajaa, 1 vertaisohjaaja
Vapaaehtoisia	4 hlö	2 lastenhoitajaa, 2 kokemustoimijaa
Opiskelijoita	2 hlö	1 sosionomi AMK, 1 sairaanhoitaja AMK
Toimintamuoto kiinni	3 vko	kesällä 1 vko, jouluna 1 vko
RAHOITUS	STEa ja käyttäjäkunnat (154,50 €/hlö/hoitoviikko)	
STEa	309 682,00	€
Kuntien korvaukset	51 139,50	€
Muut tuotot	451,00	€
Tuotot yhteensä	361 272,50	€

Jannikan asiakasmäärät v. 2021 - 2023

Jannikan hoitoviikot v. 2021 - 2023

3. Väkivalta- ja turvallisuustyö

Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksessä väkivalta- ja turvallisuustyötä tehdään turvakodissa ja avoväkivalta-työn palveluissa lähisuhde- ja perheväkivaltatyönä sekä kodin ulkopuolisen väkivallan tekijöiden kanssa tehävässä Aggredi-työssä. Työskentely painottuu ennaltaehkäisevään ja korjaavaan työhön, jota tehdään aikuisten, lasten ja perheiden kanssa. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolten huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua.

Väkivalta- ja turvallisuustyön sisältöön kuuluvat merkittävänä osana vaikuttamistoiminta sekä ennaltaehkäisevä työ, joiden tavoitteina on vahvistaa kansalaisten ja eri toimijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä siihen vaikuttavista osatekijöistä. Työskentely tapahtuu mm. laaja-alaisen verkostotyön, kansalaiskohtaamisten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

3.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville naisille, miehille sekä heidän lapsilleen. Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta. THL vastaa turvakotipalvelujen järjestämisestä, palveluverkoston koordinoinnista ja kehittämisestä. Tavoitteina ovat valtakunnallisesti laadukkaat ja kokonaisvaltaiset turvakotipalvelut. Turvakotitoiminnan yleinen johto ja ohjaus kuuluvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle. Lahdessa turvakotipalvelun tuottaa Lahden ensi- ja turvakoti ry. Turvakotipalveluista säädetään laissa valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle (1354/2014).

Lahden turvakoti sijaitsee Lahden keskustan tuntumassa Lau-neella. Lahden turvakodissa on seitsemän perhepaikkaa. Turvakotipalvelu on asiakkaalle maksutonta, eikä turvakotiin tarvita maksusitoumusta. Turvakotiin voi hakeutua oma-aloitteisesti, viranomaisen tai jonkin muun tahon ohjaamana. Tarvittaessa turvakotiin voi tulla myös nimettömänä. Turvakodilta on mahdollista saada henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltilanteessa ympäri vuorokauden (24 h/7).

Vuonna 2023 pääpainona on ollut laadukkaan asiakastyön tekeminen. Kesän ja syksyn aikana on pyritty kiinnittämään huomiota erityisesti työntekijöiden työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Syksystä 2023 alkaen on kehitetty erilaista toimintaa turvakotityön arkeen. Syksyn 2023 aikana on kehitetty säännöllistä ryhmätoimintaa niin aikuisille kuin lapsille. Ryhmätoiminta suunniteltiin alkamaan tammikuussa 2024.

Turvakodin tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Turvakodilla tehdään kriisityötä asiakaslähtöisesti. Asiakas määrittelee yhdessä perhe- ja kriisityöntekijän ja mahdollisen verkoston kanssa tuen tarpeensa turvakotijaksolle. Työskentelyssä pyritään huomioimaan kaikki perheenjäsenet, joita tilanne koskettaa. Turvakotijakson alussa perheelle nimetään omaohjaaja, joka vastaa asiakasprosessin seurannasta. Työskentely asiakkaan kanssa on aktiivista ja osallistavaa. Asiakasta-paamisissa hyödynnetään erilaisia menetelmiä, kuten esimerkiksi kirjoittamista, maalaamista ja tunnekortti-työskentelyä. Turvakodissa huomioidaan asiakkaan erityistarpeet liittyen mm. uskontoon ja kulttuuriin. Turvakodilla on käytössä mobiilitulkkauksen palvelu, joka varmistaa maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden

kuulluksi tulemisen ja osallisuuden. Turvakodilla on huomioitu esteettömyys, jotta voimme tarjota paremmat mahdollisuudet liikuntarajoitteiselle asiakkaalle saapua ja olla turvakodissa. Turvakodin tilat ovat esteettömät, turvalliset ja viihtyisät.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Turvakodissa lasten kanssa tehtävää työtä ohjaavat Lasten kanssa tehtävän työn laatusuositukset (THL). Turvakodissa kiinnitetään aina erityistä huomiota lasten tilanteeseen, heidän osallisuuteensa ja turvallisuuden tunteen lisäämiseen. Lapsen kanssa työskentely tapahtuu vanhemman luvalla. Tapaamiset voivat sisältää lapsen tapaamisia sekä lapsen ja vanhemman yhteisiä tapaamisia. Traumaattisia väkivaltakokemuksia omaavan lapsen kanssa työskentelyyn tarvitaan erityisosaamista, jossa lapselle sopivien menetelmien avulla pystytään käsittelemään hänen kokemuksiaan ja vahvistamaan lapsen tunnetaitoja ja turvallisuuden kokemusta.

Lapsityössä vanhemman tapaamisten kautta tapahtuvaan vanhemmuustyöskentelyyn on tehty näkyväksi lapsen kokemus ja tarpeet sekä tuettu turvalliseen, tasapainoiseen vanhemmuuteen. Vanhemmille on avattu väkivaltakokemusten vaikutuksia lapseen ja ohjattu vanhempaa toimimaan lapsen kehitystä tukevalla tavalla. Lapselle on tärkeää arjen rutiinien jatkuminen ja niiden tuoma turva. Turvakotijakson aikana pyritään tukemaan lapsen normaaleja arkirutiineja ja niiden jatkumista, kuten koulussa käymistä tai päivähoitossa olemista. Ennen turvakotijakson päättymistä huoltajan kanssa on keskusteltu lapsen ohjauksesta yhdistyksen lapsityön avopalveluun tai muuhun tarpeelliseen jatkopalveluun turvakotijakson jälkeen.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Turvakodissa tehdään paljon yhteistyötä eri viranomaisten ja eri tahojen kanssa huomioiden asiakkaan tuen tarpeet. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat asiakkaiden kotikuntien sosiaalitoimi, seurakunnat, päihdepalvelut, mielenterveyspalvelut, muut turvakodit, poliisi, rikosuhripäivystys, maahanmuuttajapalvelut, koulut ja yhdistyksen muut työmuodot. Turvakoti on mukana perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn verkostoissa. Turvakodin vastaava sosiaalityöntekijä on alueellisessa lähisuhdeväkivallan asiantuntijaryhmässä ja Marak:ssa.

Vuoden 2023 aikana turvakoti on tehnyt päivityksiä sosiaaliseen mediaan väkivaltailmiöstä ja turvakotipalveluista. Tavoitteena on ollut madaltaa kynnystä turvakotiin hakeutumisessa ja lisätä tietoisuutta turvakotipalveluista.

Syksyllä pilotoimme kokemustoimijan vierailut turvakodissa ja loppuvuodesta 2023 ne jalkautettiin osaksi turvakotityön arkea. Kokemustoimija vierailee turvakodilla kerran kuukaudessa. Yhdistyksellämme on meillä uusi kokemustoimijoiden koulutus, josta saamme mahdollisesti toisen kokemustoimijan. Vapaaehtoisia on syksyllä hyödynnetty lastenhoitoapuna, jolloin vanhemmat ovat saaneet omia asioita hoidettua ja osallistuttua tarvittaviin palaveriin. Yhteistyö vapaaehtoisten kanssa jatkuu.

Turvakodin henkilöstöä kannustetaan osallistumaan väkivalta-, kriisi- ja muuhun asiakastyöhön liittyvää täydennyskoulutukseen. Koulutuksia koordinoidaan sekä THL:n että Ensi- ja turvakotien liiton toimesta. Lisäksi turvakodin henkilöstö voi osallistua muiden yhteistyökumppaneiden järjestämiin turvakodin esihenkilön hyväksymiin koulutuksiin. Turvakodin henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa koulutuksiin, jotka kokevat tarpeelliseksi, jotka hyödyttävät ammatillista kehittymistä sekä lisäävät osaamista kyseissä tehtävissä. Turvakodissa kiinnitetään huomiota siihen, että jokaisella perhe- ja kriisityöntekijällä on tai tulee olemaan riittävä koulutus liittyen lasten kanssa työskentelyyn, lähisuhdeväkivaltaan ilmiönä sekä kriisityöhön.

Vuoden 2023 aikana on osallistuttu THL:n järjestämiin koulutuksiin. Koko henkilöstö on osallistunut väkivaltatyön seminaariin. Työntekijöitä tuetaan myös pääsääntöisesti omalla ajalla tapahtuvassa opiskelussa palkkiosalla koulupäivillä ja työvuorosunnittelulla.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Turvakodilla pyritään huomioimaan kestävä kehitys ja ympäristökuormituksen väheneminen. Tämä toteutuu jätteiden lajittelulla ja paperittoman toimiston ylläpitämisellä. Jätehuoltoa on parannettu vuosien aikana ja

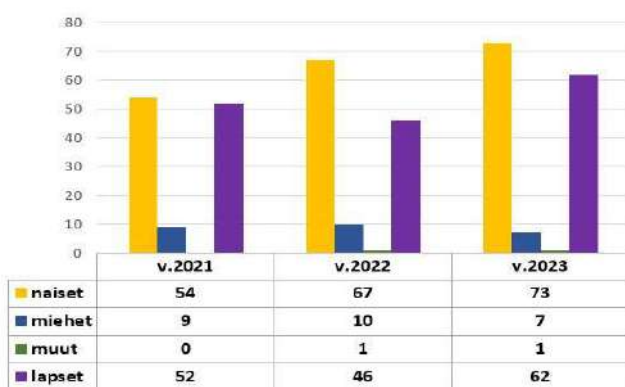
kierrätystä kehitetty. Turvakodilla pyritään kiinnittämään huomioita ruokahävikkiin sekä suosimaan kotimaisia elintarvikkeita. Turvakodilla tarjoillaan säännöllisesti kasvisruokaa. Turvakodilla hyödynnetään digitaalisuutta palaverien ja koulutusten muodossa.

Asiakastyössä keskitytään asiakkaan voimaantumiseen ja oman toimijuuden lisäämiseen sekä turvallisuuden myös turvakotijakson jälkeen. Laadukkaalla ja monipuolisella työllä taataan sosiaalisesti kestävä tulokset. Turvakotijakson aikana työskennellään aktiivisesti asiakkaan jo olemassa olevien palveluiden ja verkostojen kanssa sekä asiakkaalle järjestetään turvakotijakson jälkeen riittävä tuki tukemaan sen hetkessä elämäntilanteessa. Turvakotijakson jälkeen asiakkaat ohjataan systemaattisesti yhdistyksen avopalveluihin. Jatko-ohjauksien tavoitteena on ollut asiakkaan tuen jatkuminen ja väkivaltakierteen katkaiseminen. Turvakodilla on tehty jokaisesta lapsiasiakkaasta lastensuojeluilmoitus ja varmistettu lapsiasiakkaan ja hänen perheensä lastensuojelulain mukainen oikeus palvelutarpeen arviointiin ja tuen saantiin. Tarvittaessa aikuisasiakkaista tehdään ilmoitus sosiaalihuoltoon. Näillä toimilla mahdollistetaan asiakkaalle turvallisen elämän jatkumisen mahdollisuus.

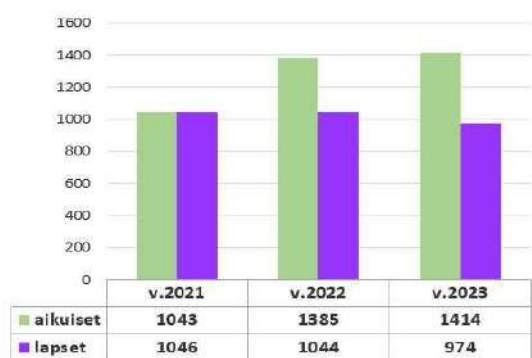
Turvakodin tunnusluvut vuonna 2023

TURVAKOTI / Toimintalukuja v. 2023			
Asiakkaita yhteensä	143	hlö	
Aikuiset	81	hlö	73 naista, 7 miestä, 1 muu
Lapset	62	hlö	
Hoitovuorokaudet yhteensä	2388	kpl	7 asiakasperhehuonetta
Aikuisten hoitovuorokaudet	1414	kpl	
Lasten hoitovuorokaudet	974	kpl	
Käyttöaste	54,40	%	
Puhelut	456	kpl	66 kriisipuh., 175 palvelutied., 215 neuvontapuh.
Asiakaskuntia	22	kpl	
Kunnat: Heinola, Helsinki, Hollala, Hyvinkää, Hämeenlinna, Hirvensalmi, Iitti, Janakkala, Järvenpää, Kirkkonummi, Kuopio, Lahti, Myrskylä, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Riihimäki, Savonlinna, Sysmä, Tammela, Tampere, Vantaa			
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	Launeenkatu 8, Lahti		
Henkilökunta	9	hlö	
vast.sos.tt., 5 perhe- ja kriisityöntekijää, 2 perhe- ja kriisityöntekijää (yö), emäntä			
Opiskelijoita	3	hlö	sosiaali- ja terveydenhuoltoala (AMK)
RAHOITUS			
Valtio	801 000,00	€	
Muut tuotot	4 568,00	€	
Tuotot yhteensä	805 568,00	€	

Turvakodin asiakasmäärät v. 2021 - 2023

Turvakodin hoitovuorokaudet v. 2021 - 2023

3.2 Väkivaltatyön avopalvelu

Aikuisten kanssa tehtävässä työssä Väkivaltatyön avopalvelu tarjoaa matalan kynnyksen keskusteluapua, joka muodostuu yksilö-, pari- ja perhetapaamisista sekä vertaisryhmätoiminnasta. Tapaamiset sisältävät muutosta tukevaa keskusteluapua sekä neuvontaa ja ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa eläville miehille, naisille ja pareille perheväkivaltakriisin eri vaiheissa. Palvelu on tarkoitettu väkivallan kokijoille ja tekijöille sekä heidän läheisilleen.

Asiakastyön lisäksi väkivaltatyön avopalveluun sisältyy keskeisenä toimintana turvallisuustyö. Väkivaltatyön avopalvelun turvallisuustyöllä tehdään perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyö näkyväksi ja kaikkien saataville tuomalla väkivaltatyön palveluja tunnetuksi sekä kansalaisten että eri ammatillisten toimijoiden keskuudessa. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

Väkivaltatyön avopalvelun lapsityöntekijä työskentelee perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneiden lasten ja nuorten kanssa huomioiden myös lapsen perheen. Lapsi voi ohjautua lapsityöhön myös silloin, jos perheessä on kriisitilanne, joka aiheuttaa turvattomuutta lapsen lähisuhteissa. Lapsityön työmenetelmiä ovat yksilötyö lapsen kanssa, ryhmätoiminta ja vanhemmuustyöskentely.

Toiminnassa toteutettiin yksilö-, pari- ja perhetapaamisia sekä verkostotapaamisia. Asiakastapaamisia 1-2 viikon välein kasvotusten tai etätapaamisina ja chatissa. Yhteistyötä ja työparityöskentelyä yhdistyksen eri työmuotojen kanssa sekä asiakasyhteistyötä ja konsultointiapua yhdistyksen ulkopuolisten tahojen kanssa.

Työskentely lapsen ja nuoren kanssa toteutettiin mallinnetun 5x-prosessina, johon sisältyi vanhemmuustyö. Chat-päivystyksellä tavoitettiin väkivaltaa kohdanneita lapsia ja aikuisia. Eri tapahtumissa kohdattiin lapsia, nuoria ja perheitä. Heille kohdenettiin tietoa palveluista, tukea tunnetyöhön ja nuoruuden haasteisiin. Lasten kaltoinkohtelun katkaisun perheprosessi (LKK) aloitettiin yhden perheen kanssa jatkuen vuoden 2024 puolelle.

Neljäntuulen ehkäisevän työn koordinaatioryhmässä eri ilmiöiden asiantuntijat ja kuntien hyvinvointikoordinaattorit toimivat yhteistyössä. Ilmiökoottoiminnan tilastointi auttoi tiedolla johtamista ja toimien kohdentamista. Ammatillisyhteistyötä kaltoinkohtelun, lähisuhdeväkivallan ja kiusaamisen tunnistamisen, puheeksi oton ja palveluohjauksen tukemisessa. Nuoret väkivaltaa vastaan -hankkeessa ja kansalaistilaisuuksissa lisättiin eri ikäisten tietoisuutta lähisuhteiden turvallisuudesta. Toteutimme sidosryhmille webinaarin väkivallan ja neuropsykiatristen häiriöiden yhdestä toisiinsa. Väkivaltatyön avopalvelun työntekijä toimi kouluttajana koulutustilaisuudessa, jossa aiheena nuorten kanssa työskentely.

Viestintää Facebookissa, Instagramissa ja Tik Tokissa turvallisuuteen ja väkivallan vastaiseen työhön liittyen. Vuonna 2023 oli kaikkien avustuskohteen toimintaan osallistuneiden määrä 1 489 ja toimintojen ja tuotosten määrä 818.

Työntekijävaihdos lapsityössä vuorotteluvapaan vuoksi aiheutti työhön taukoa. Työn uudelleen käynnistysprosessi vähensi asiakkaiden ohjautumista lapsityöhön jonkin verran.

Jatkoimme ja kehitimme edelleen Väkivaltatyön avopalvelun aikuis- ja lapsityön sekä turvakodin yhteistyötä, jolla mahdollistetaan perheväkivallan kaikkien osapuolten tukeminen ja auttaminen.

Haastavat erot -toimintamalli ja -työryhmä rakennettiin Päijät-Hämeeseen yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Väkivaltatyön avopalvelu osallistui työryhmän toimintaan tuottamalla tähän malliin väkivaltatyön ja turvallisuustyön osaamisen.

Nuoret väkivaltaa vastaan kehittäjäryhmän toimintaa jatkettiin ja saimme lisää vaikuttajanuoria toimintaan. Tarkoituksena on tuottaa nuorilta nuorille vaikuttamissisältöä ehkäisevän väkivaltatyön näkökulmasta.

Lapsityössä painopisteenä on ollut lapsen ja koko perheen turvallisuus ja osallisuus. Toimintavuonna LKK-perheprosessityöskentely jatkui. Perheprosessityöskentelyssä tavataan lasta ja vanhempaa 16 kertaa työskennellen terapeuttisin menetelmin.

Verkostotyötä toteutimme osallistumalla Lahden ensi- ja turvakoti ry:n väkivaltatyön koordinoiman Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijaryhmän toimintaan. Asiantuntijaryhmä jäsensi ilmiöön liittyvää tutkittua tietoa ja tuotti uusia näkökulmia alueelliseen työhön muille asiantuntijaryhmille ja seutukoordinaatioryhmälle sekä viestinnän avulla kuntiin ja alueelle. Asiantuntijaryhmä tuotti myös tietoa ja asiantuntijuutta ehkäisevän työn palvelujen ja rakenteiden muotoiluun yhdyspintayhteistyöhön. Neljäntuulen ehkäisevän työn seutukoordinaatioryhmän toiminnassa olimme mukana lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijana ja toteutimme Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelman 2021-2025 mukaisia palvelulupauksia.

Osallistuimme kunnissa tehtävään lähisuhdeturvallisuuden edistämiseen eri ammattiryhmiltä tulevien yhteistyöpyyntöjen mukaisesti. Eri ikäryhmille suunnattuja turvallisuusesitteitä ja muuta palvelumateriaalia jaettiin yli maakuntarajojen kansalaiskohtaamisissa, infopisteissä sekä eri ammattilaisten kautta.

Väkivaltatyön avopalvelun tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Olennaista työskentelyssä aikuisasiakkaiden kanssa on ollut yksilökohtaisuus ja asiakkaan kokonaiselämäntilanteen huomioiminen. Jokainen tapaaminen on oma ainutkertainen prosessinsa. Asiakasprosessin käynnistymisen kannalta on ollut tärkeää, että ensimmäinen tapaaminen on pystytty järjestämään pääosin 1-3 vrk:n kuluessa yhteydenoton jälkeen. Työskentelyssä on toteutettu sukupuolisensitiivistä ja traumainformoitua työtettä.

Monitoimijainen yhteistyö on mahdollistanut kattavan näkemyksen muodostamisen tilanteesta ja asiakkaita on pystytty auttamaan kokonaisvaltaisesti. Aikuisten kanssa tehtävässä työssä asiakkaan kokemaa muutosta toiveikkuudessa, arjen toimintakyvyssä, sosiaalisissa suhteissa, turvallisuudessa sekä haittavaikutuksista kysyttiin vaikuttavuuskyselyllä, jossa 77 % vastanneista arvioi tilanteensa parantuneen työskentelyn myötä edellä mainitut eri hyvinvoinnin osa-alueet huomioiden.

Väkivaltatyön avopalvelussa työskentely lapsen ja nuoren kanssa mallinnetun 5x-prosessina toteutui suunnitellusti ja joustavasti. Työtä tehtiin tarvittaessa myös perheissä ja siihen sisältyi vanhemmuustyö sekä verkostojen kanssa tehtävä yhteistyö. Lapsen turvallisuus otettiin puheeksi Turva 10 -menetelmän avulla ja lapsen kanssa työskentely toteutettiin yksilöllisesti luovia terapeuttisia menetelmiä hyödyntäen. Eri tapahtumissa kohdattiin lapsia, nuoria ja perheitä. Heille kohdennettiin tietoa palveluista sekä tukea tunnetyöhön ja nuoruuden haasteisiin. Viestintää vuoden aikana kohdennetusti oli Facebookissa, Instagramissa ja TikTokissa turvallisuuteen ja väkivallan vastaiseen työhön liittyen. Vanhemmuustyössä on käytössä kaltoinkohtelun katkaisun menetelmät ja niiden avulla pyrittiin tehokkaasti vaikuttamaan ylisukupolvisen turvattomuuteen lapsen ja nuoren sekä perheen elämässä.

Tavoitteena on ollut auttaa yhä useampia lähisuhde- ja perheväkivaltaa kohdanneita ja todistaneita lapsia ja nuoria. Työskentelyllä on lisätty asiakaslasten turvallisuuden tunnetta ja vahvistettu lapsen osallisuuden kokemusta siten että jokaiselle perheen lapselle on tarjottu yksilöllistä työskentelyä, jotta lapsen ääni ja kokemukset ovat tulleet kuulluiksi. LKK-mallin mukaista työskentelyä alueella on jatkettu tekemällä juurrutus-työtä eri toimijoiden kesken ja jatkamalla perheprosessityöskentelyä. LKK-perheprosessityöskentelyä on

jatkettu suunnitellusti. Vuonna 2023 aloitettiin perheprosessi yhteistyönä ETKL:n työntekijän kanssa jatkuen vuoden 2024 puolelle.

Väkivaltatyön avopalvelun ehkäisevää turvallisuustyötä toteutettiin yhdessä sekä Lahden kaupungin että alueellisen ehkäisevän työn kanssa. Yhteistyössä toteutimme lähisuhdeturvallisuus teemaisen viikon, joka sisälsi, Vaikka elämä kolhii, mieli joustaa -seminaarin, pop-up-tapahtuman sekä laajan somekampanjan. Levitimme tietoutta Lahden kaupungin kotisivuille rakennetusta tietopaketesta lähisuhteiden turvallisuudesta ja väkivallasta.

Jatkoimme kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkun asiantuntijatiimissä valmistuneen Kuulolla kiusaamisesta -podcastin ja -videosarjan levittämistä ja kirjoitimme yhteistyössä saman aiheisen blogin kiusaamisen tunnistamiseksi sekä lasten ja nuorten tukemiseksi. Osallistuimme Perhetuvan, Homebase ry:n ja Myllyhoito ry:n asiakastoimintaan lähisuhteiden turvallisuusteemaisilla tapaamisilla. Asikkalan Anianpellon koulun ja Kärkölän ala-asteen perheiden iltojen pop-up-tapahtumiin osallistuimme turvallisten lähisuhteiden teemalla.

Nuoret väkivaltaa vastaan -hankkeen kehittäjänuoret osallistuivat kouluvierailuihin ja nuorten kohtaamisiin tapahtumatoiminnassa sekä valtakunnalliseen Nuorten väkivaltafoorumiin. Osallistuimme myös Kymenlaakson kehittäjäryhmän toimintaan. Itä- ja Keski-Uudenmaan NVV-hankkeen kanssa loimme Henkisen väkivallan EA -työpajan, jota pilotoimme kahdesti Porvoon Laurean opiskelijoille. Hyvinvointialueella pidettyihin prosessikoulutuksiin osallistui myös kokemusasiantuntija.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Lapsityössä lapset kokivat tunnetaitojensa parantuneen työskentelyn myötä ja he kertoivat, että työskentely auttoi tunnistamaan tunteita paremmin kuin aiemmin. Lapset kokivat turvallisuuden lisääntyneen elämässään ja he kokivat, että heidän asiansa otettiin huomioon lapsityössä. Noin 65 % lapsityöhön osallistuneista lapsista oli tyytyväinen kokemaansa tilanteeseen hyvinvoinnissaan ja elämään liittyvissä asioissa (perheen turvallisuus, ystävät, kuulluksi tuleminen ja tulevaisuudenusko).

Työskentelyssä vanhempien kanssa tavoitteena oli lisätä tietoisuutta väkivallan vaikutuksista lapsen elämään ja heidän kykyään tukea lasta väkivaltaan liittyvien tunteiden käsittelyssä sekä vahvistaa vanhempien myönteisiä vanhemmuustaitoja ja kannustavaa kasvatusta. Vanhemmat kokivat näiden tavoitteiden toteutuneen työskentelyn myötä ja vanhempi oli lähes aina ohjautunut myös omalle väkivaltatyöntekijälle.

Chat-päivystyksellä tavoitettiin väkivaltaa kohdanneita lapsia ja nuoria. Chatissa kohtasimme haavoittuvassa asemassa olevia nimettömiä tukea ja apua tarvitsevia henkilöitä. Lahden kaupungin nuorisotoimen ylläpitämässä Nuortentila Triplassa kohtasimme nuoria ja jaoimme nuorille iltapalaa sekä tietoa palveluistamme. Nuorille teetettiin turvallisuusaiheisia kyselyitä sekä keskustelimme nuorten kanssa kuulumisista. Paikalla oli noin 50 nuorta. Toinen kohtaamistapahtuma järjestettiin Kauppakeskus Triossa. Kohtasimme noin 100 nuorta ja kysyimme nuorilta turvallisista ystävyysuhteista sekä iloista ja harmeista, joita he elämässään kohtaavat. Lapsiperheitä tavoitimme joulun avauksessa torilla ja PHLU:n Joulumaa-tapahtumassa urheilukeskuksessa sekä Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimassa Hyrrähulinat-tapahtumassa teemoilla turvallisuus ja tunteet.

Viestintää oli vuoden aikana kohdennetusti Facebookissa, Instagramissa ja TikTokissa turvallisuuteen ja väkivallan vastaiseen työhön liittyen. Vanhemmuustyössä on käytössä kaltoinkohtelun katkaisun menetelmät ja niiden avulla pyrittiin tehokkaasti vaikuttamaan ylisukupolvisen turvattomuuteen lapsen ja nuoren sekä perheen elämässä.

Markkinoimme Lasten ja nuorten Turva10-menetelmää ja verkkoperehdytystä Päijät-Hämeessä. Turva10 on väline puheeksiottoon, kun lapsen tai nuoren kanssa puhutaan turvallisuudesta ja mahdollisesta turvattomuudesta. Jatkoimme Kannustavan kasvatuksen -virtuaalioppaasta ja Nettiturvakodista tiedottamista.

Osallistuimme Lahden kaupungin Nuorisotoimen organisoimaan, kahdeksaluokkaisille suunnattuun Järkee vai ei? -rastitapahtumaan Nuorten väkivaltaisuusosuudella.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Asiakkaita ohjautui lapsityöhön mm. väkivaltatyön avopalvelusta, erotyöstä, turvakodista, lapsiperhepalveluista, Ankkuri-poliisista, alaikäisten mielenterveyspalveluista ja toisista järjestöistä. Yhteistyötä on tehty ja infotilaisuuksia palveluista on pidetty myös lapsiperhepalveluihin. Seurakunnan kanssa Väkivaltatyön avopalvelu toimi yhteistyökumppanina messun järjestämisessä teemalla turvallinen perhe, jossa kerätty varoja ehkäisevään väkivaltatyöhön.

Chat-auttaminen toteutui säännöllisesti joka kuukausi kahden työntekijän voimin Apua väkivaltaan -chatissa sekä Lasten ja nuorten -chatissa.

Tulevaisuuden SOTE-keskus -hankkeessa mukana olevien asiantuntijalääkäreiden kutsusta olimme luennoitsijoina ja paneelikeskustelijoina lähisuhdeväkivalta käsittelevässä koulutuksessa, joka oli suunnattu alueen sote-toimijoille.

Hyvinvointialueen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön asiantuntijayksikkö toteutti lähisuhdeväkivalta käsitelleen prosessikoulutuksen sekä alueen äitiys- ja lastenneuvoloiden terveydenhoitajille että geriatrisen osaamiskeskuksen ja muistikeskuksen työntekijöille. Yksikkö toteutti myös Teams-koulutuksen varhaiskasvatuksen esihenkilöille ja työntekijöille sekä ”Meillä saa puhua” sote-toimijoille suunnatut kaksi Teams-koulutusta. Toimimme kouluttajina näissä kaikissa koulutuksissa. Osallistuimme myös päättäjille suunnattuun lähisuhdeväkivaltaa käsitteeseen Ilmiöpöytä-keskusteluun.

Neljän tuulen näkökulmalla (mielenterveys, päihde, ongelmapelaaminen ja lähisuhdeväkivalta) tehtiin verkostoyhteistyötä osallistumalla lähisuhdeväkivalta-asiantuntijana ehkäisevän työn koordinaatioryhmän toimintaan. Koordinaatioryhmä kehittää seudullista lähisuhdeväkivallan ehkäisy- ja turvallisuustyötä mm. keräämällä alueellista tilasto- ja ilmiötietoa tiedolla johtamisen tueksi sekä palvelulupausten mukaisen toiminnan toteuttamiseksi.

Eri ikäryhmille suunnattuja lähiturvallisuus esitteitä (Turvallinen lapsuus, Turvallinen nuoruus, Aikuisiän turvallisuus ja Turvallinen ikääntyminen) sekä muuta turvallisuusmateriaalia jaettiin eri infopisteissä sekä amatillisten toimijoiden kautta alueen asukkaille. Yhdistyksemme eri työmuodoista, digitaalisesta ja muusta etäauttamisesta tiedotimme Nettiturvakotitoiminnan ohessa monikanavaisesti.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Työskentelyssämme on huomioitu moninaisuus ja jokainen asiakas on kyetty huomioimaan yksilöllisesti ja arvokkaasti. Olemme kohdanneet useista eri kulttuuritaustoista tulleita ihmisiä ja tarvittaessa järjestäneet tulkkauksen perheille. Työskentelyn saavutettavuuteen on kiinnitetty huomiota, lapsille ja nuorille on kohdennettu informaatiota ja palveluita sekä matalan kynnyksen kohtaamistapahtumia.

Esitteitä jaettiin enenevässä määrin sähköisessä muodossa ja verkostotyössä pidettiin Teams-välitteisiä palaveria ja koulutuksia ajan säästämiseksi ja matkustamisen vähentämiseksi.

Väkivaltatyön avopalvelun tunnusluvut vuonna 2023

VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU/ Toimintalukuja v. 2023			
ASIAKASTYÖ			
Aikuisten kanssa tehtävä työ			
Asiakkaita	199	hlö	119 naista ja 80 miestä
Yksilö-, pari- ja perhetapaamiset	395	kpl	
Etäyhteystapaamiset	35	kpl	
Verkostopalaverit	6	kpl	
Asiakaskuntia	13	kpl	
Kunnat: Heinola, Hollola, Iitti, Joensuu, Jyväskylä, Kerava, Kouvoila, Lahti, Mikkeli, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Sysmä			
Lasten kanssa tehtävä työ			
Asiakkaita	72	hlö	
Lapset ja nuoret	42	hlö	
Vanhemmat	30	hlö	
Asiakastapaamiset	144	kpl	Sis. lasten tapaamiset ja vanhemmuustyön
Verkostopalaverit	37	kpl	
Puhelut ja viestit	112	kpl	
Verkkoauttaminen Chat	70	kpl	
Asiakaskuntia	6	kpl	Asikkala, Heinola, Hollola, Iitti, Lahti, Orimattila
Turvallisuustyö			
Verkoston kokouksia	26	krt	
Pidetyt koulutukset ja infot	10	krt	643 hlöä
Kansalaistoiminta	7	krt	766 hlöä
Tapahtumat ja kouluvierailut	4	krt	
Nuoret väkivaltaa vastaan -hanke	13	krt	kehittäjänuorten tapaamisia
LKK-perheprosessi	9	krt	
Jaettu esitteitä	2315	kpl	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ Launeenkatu 8 , Loviisankatu 14 B 18, Lahti			
Henkilökunta	3	hlö	väkivaltatyöntekijä (80% 1.-31.1. ja 1.9.-31.12, 40% 1.2.-31.8.), 2 vv-työntekijää 100 % (toisen työsuhde päättyi 31.8.)
	1	hlö	väkivaltatyöntekijä/lapsityö
	1	hlö	väkivaltatyöntekijä/verkoskoordinaattori
RAHOITUS			
STEA	254 100,00	€	
Kuntien avustukset	60 000,00	€	
Muut tuotot	6 647,00	€	
Tuotot yhteensä	320 747,00	€	

3.3 Aggredi Päijät-Häme

Toiminta on suunnattu 18–49-vuotiaille kodin ulkopuolisen väkivallan tekijöille. Asiakastyön keskusteluissa pohdimme väkivaltaisen käyttäytymisen vaikutuksia asiakkaiden elämään, tavoitteena väkivaltaisen käytöksen väheneminen yksilötasolla.

Pääasiallinen vaikuttamismuoto on yksilöllinen asiakastyö. Asiakkaille tarjotaan psykososiaalista tukea ja luodaan mahdollisuus tarkastella elämäänsä ilman ennako-oletuksia. Keskusteluissa on paikalla kaksi työntekijää ja tapaamiset pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään viikoittain. Asiakastapaamiset ovat luonteeltaan reflektiivisiä ja avoimeen dialogiin perustuvia. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna todellisuuden ajatellaan rakentuvan kielellisessä vuorovaikutuksessa. Käytännötasolla on kysymys asiakkaiden tasavertaisesta tai puolueettomasta kohtaamisesta, jota ei määritä diagnoosi tai rikosrekisteri.

Toiminta mukautuu asiakaslähtöisesti asiakkaan tarpeen ja tulokulman mukaisesti. Tulokulmalla tarkoitetaan esimerkiksi järjestäytyneestä rikollisuudesta ja äärioikeistosta irtautujia. Puolueettomuus, luottamus, kunnioitus ja arvostus mahdollistavat asiakkaiden tasavertaisen kohtaamisen. Järjestötoimijan tarjoamassa palvelussa ei ole viranomaisille kuuluvaa kirjaamis- ja ilmoitusvelvollisuutta. Asiakkaille se tarkoittaa sitä, että he voivat puhua avoimesti ja rehellisesti ilman pelkoa seuraamuksista.

Toiminta vakiintui keväällä 2023 saatamme rekrytoitua toisen väkivaltatyöntekijän. Syksyllä toimintaan rekrytoitiin vielä osa-aikainen väkivaltatyöntekijä, syksyllä toiminnassa työskenteli vastaava väkivaltatyöntekijä 20 % väkivaltatyöntekijä 100 % ja väkivaltatyöntekijä 80 %.

Aggredi Päijät-Hämeen työntekijä osallistui Nuoret väkivaltaisessa Lahdessa -seminaariin omalla puheenvuorolla ja osallistumalla paneelikeskusteluun. Asiakastyön ohella Aggredi Päijät-Häme järjesti kaksi omaa avointa webinaaria, jotka käsittelivät väkivaltatyötä sekä vuosijuhlan sidosryhmille, missä tarkasteltiin Aggredi-työtä ja kuultiin asiakkaan kokemus asiakkuudesta Aggredi Päijät-Hämeessä.

Aggredi Päijät-Häme on kehittänyt ja toteuttanut yhdessä muiden Aggredi-toimipaikkojen kanssa vankilayhteistyötä useampaan vankilaan. Vastaava väkivaltatyöntekijä edusti Aggredi-työtä katuväkivaltatyönverkostossa ja osallistui ekskursion Ruotsiin, tarkoituksena tutustua eri toimijoihin ja työmuotoihin, jotka tekevät työtä jengiytymisen ja väkivallan ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Aggredi Päijät-Hämeessä tavattiin toimintavuonna 37 asiakasta ja yksilötapaamisia oli yhteensä 321 kpl. Sidosryhmätyöskentely on ollut sujuvaa ja palaute yhteistyöstä on ollut positiivista.

Kerätty asiakaspalaute on osoittanut Aggredi-työn olleen merkittävässä osassa muutostyöskentelyä, asiakkaat ovat kokeneet työskentelyn tarpeelliseksi ja merkitykselliseksi. Keskiarvo asiakkaiden itsearvioinnista osoittaa jokaisen mitattavan osa-alueen kohentumista (asteikko: 1 heikoin - 5 vahvin):

- Kuinka todennäköisenä koet, että pystyt vähentämään väkivaltaista käyttäytymistäsi? 3.6 -> 4.20
- Kuinka selviydyt päivittäisestä arjesta? / toimistasi ja tehtävistäsi? 3.5 -> 4
- Kuinka toiveikas olet tulevaisuuden suhteen 3.85 -> 4.20
- Koetko itsesi yksinäiseksi? 3.10 -> 3.75

Aggredi Päijät-Hämeen tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Aggredi-työskentely on asiakkaalle vapaaehtoista ja asiakas itse määrittelee tavoitteet työskentelylle, tapaamisten tiheyden, keskustelunaiheet sekä asiakkuuden keston. Asiakas arvioi itse alku-, väli- ja loppuarviossa omaa tilannettaan. Asiakkaan hyvinvointia tuetaan kokonaisvaltaisesti ja asiakkaan muutostyöskentelyä sekä positiivista minäkuvaa ja identiteettiä vahvistetaan vuorovaikutuksen keinoin. Asiakkaan kanssa kartoitetaan myös väkivaltaan altistavia tekijöitä sekä mahdollista asiakkaaseen kohdistuvaa uhkaa. Asiakkaiden mahdollisuutta kertoa oma tarinansa myös muille toimijoille tuetaan.

Asiakkaita tavataan yhdistyksen toimitilojen lisäksi vankiloissa, yhdyskuntaseuraamustoimistoissa sekä joissain tapauksissa myös asiakkaan haluamassa paikassa, jossa hän tuntee olonsa turvalliseksi, lisäksi olemme tarjonneet asiakastapaamisia etäyhteyden kautta, jos asiakas on sijoitettuna muualle kuin ns. lähivankilaan, sekä mahdollisuutta nimettömään yhteydenottoon chat-palvelun kautta.

Puolueettomuus, luottamus, kunnioitus ja arvostus mahdollistavat asiakkaan tasavertaisen kohtaamisen. Toimintaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti asiakkailta saadun palautteen perusteella. Arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisesti yhteisiä arviointilomakkeita

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Aggredin toiminta on suunnattu pääasiassa täysi-ikäisille. Nuorten aikuisten (18–29 v.) osuus Aggredin asiakkaista vuonna 2023 oli 35 %. Alle 18-vuotiaiden asiakkaiden kanssa työskennellään, kun kyseessä on ehdotonta vankeusrangaistusta suorittava tai vakavaa väkivaltarikosta suunnitteleva henkilö.

Yhdistyksen muun toiminnan sekä yleisötapahtumien kautta tietoa Aggredista jaetaan myös alle 18-vuotiaille. Sidosryhmillä on mahdollisuus konsultoida Aggredin työntekijöitä tarvittaessa.

Aggredissa työskennellään kokonaisvaltaisesti ja traumatietoisesti. Vanhemmuuden tukeminen väkivalta-työn ohella on tärkeää ylisukupolvisen väkivaltakäyttäytymisen katkaisemiseksi.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Aggredi-toiminta on matalan kynnyksen palvelu, joka tuo erityisosaamista julkisten palveluiden rinnalle. Rikosseuraamuslaitos on Aggredin merkittävin yhteistyötaho. Aggredi-työ tukee vapautumisen nivelvaihetta, tarjoaa keskusteluapua vankeusrangaistuksen, valvotun koevapauden tai yhdyskuntapalveluksen aikana. Vuonna 2023 asiakkaista 68 % ohjautui rikosseuraamuslaitoksen kautta.

Aggredi Päijät-Häme on osa seitsemän Aggredin kokonaisuutta, joten toiminnan kehittämistä toteutetaan myös valtakunnallisella tasolla hyödyntäen mukana olevien kokemusasiantuntijoiden osaamista ja kokemusta Aggredin valtakunnalliseen kehittämistyön ja ohjausryhmän kautta. Aggredi Päijät-Hämeen työntekijät osallistuivat yhdistyksen yhteisiin työyhteisöpäiviin sekä muuhun kehittämistoimintaan ja Aggredi Päijät-Hämeen oma ohjausryhmä on kokoontunut kolme kertaa vuoden aikana.

Webinaarien, seminaarien ja asiantuntijapuheenvuorot ovat olleet keino jakaa asiantuntijuutta ja tietoa toiminnasta. Lisäksi Aggredi Päijät-Häme on hyödyntänyt sekä yhdistyksen että Aggredin valtakunnallisen sosiaalisen median kanavia. Aggredi osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja on saanut toimintavuonna runsaasti julkisuutta valtakunnallisessa mediassa. Aggredin verkkosivuilla on käynyt 692 kävijää ja sosiaalisessa mediassa näyttökertoja on ollut 105564. Aggredi saavutti 105 mediaosumaa vuonna 2023.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Aggredin toiminta on korjaavaa ja uusintarikollisuutta ennaltaehkäisevää, tavoitteena väkivaltaisen käyttäytymisen vähentyminen yksilötasolla. Myös asiakkaan turvallisuus ja anonymiteetti on huomioitu ja turvattu yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Sen lisäksi Aggredissa nähdään tärkeäksi yhteiskunnallinen vaikuttaminen, jonka toimintamuotoina ovat aihealueeseen liittyvät infotilaisuudet, koulutukset sekä viestintä ja markkinointi. Aggredi Päijät-Hämeen toiminnassa toteutuvat sekä yhdistyksen, että Aggredin valtakunnalliset arvot. Työn vaikuttavuutta arvioidaan Ensi- ja turvakotien liiton yhteisellä vaikuttavuusarvioinnilla sekä Aggredin kehittämällä asiakasarvioinnilla.

Aggredissa huomioidaan materiaalitehokkuus ja toiminta on esitteitä lukuun ottamatta paperitonta. Hankinnoissa on huomioitu niiden monikäyttöisyys ja toimivuus toiminnan kasvaessa. Aggredissa lajitellaan jätteet ja suositaan julkisen liikenteen käyttöä. Työntekijöiden työturvallisuus on huomioitu ja työntekijöiden jaksamista ja kouluttautumista tuetaan. Työhyvinvointiin vaikuttaa avoin vuorovaikutus sekä kaikkien tasa-arvoisen kohtelu.

Aggredi Päijät-Hämeen tunnusluvut vuonna 2023

AGGREDI PÄIJÄT-HÄME/ Toimintalukuja v. 2023			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	37	hlö	30 miestä, 7 naista, 33 uutta asiakasta
Yksilötapaamiset	321	kpl	
Kontaktoinnit:			
Sidosryhmät	117	kpl	yhteydenotot
Kohderyhmä	139	kpl	yhteydenotot
VERKOSTOITUMINEN			
Aggredi-infot	tavoittaneet yht. 57	henkilöä	
Yleisötapahtumat	tavoittaneet yht. 641	henkilöä	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ			
	Aleksanterinkatu 35, Lahti		
Henkilökunta	2	hlö	väkivaltatyöntekijät: 1=(100% 15.5.-31.12.), 1=(20% 1.-31.1., 1.9-31.12., 60% 1.2.-31.8.), 1=(60% 28.8.-31.12), 1=(100% 1.1.-31.8., 20% 1.9.-31.12.)
RAHOITUS			
STEA	155 305,00	€	
Muut tuotot	186,00	€	
Tuotot yhteensä	155 491,00	€	

4 Lapsiperheiden avopalvelut

Lapsiperheiden avopalvelu koostuu Ero lapsiperheessä -työstä, Mieskaveritoiminnasta® ja Kohtaamispaikka Perhetuvasta. Tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen tukea perheille eri elämäntilanteissa. Kaikissa työmuodoissa perheillä on ammattilaisten tuen lisäksi mahdollisuus vertaisuuteen ja vertaistukeen. Samassa elämäntilanteessa olevien kanssa asioiden jakaminen on voimauttanut ihmisiä. Tiimin sisällä tehtiin käytännön yhteistyötä ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista yhdistyksen omille työmuodoille sekä yhteistyökumppaneille.

4.1 Ero lapsiperheessä työ

Ero lapsiperheessä -työn (ELP-työ) tarkoituksena on erokriisissä olevien perheiden auttaminen ja tukeminen asiakastyön, vertaisryhmä- ja erotukihenkilötoiminnan sekä chat- tai verkkoauttamisen keinoin. Työskentelyssä huomioidaan erityisesti lapsen ja nuoren asema ja tarpeet sekä vapaaehtoisuuden ja vertaisuuden hyödyntäminen.

Ero lapsiperheessä -työn työmenetelminä ovat yksilö-, pari- ja perhetapaamiset eroa pohtivien tai eronneiden vanhempien ja heidän lastensa kanssa. Asiakkaaksi voi hakeutua yksin tai yhdessä toisen vanhemman kanssa. Tavoitteet sovitaan ensimmäisessä tapaamisessa ja niiden saavuttamista seurataan. Tapaamisissa etsitään uudenlaista tapaa toimia vanhempana, autetaan vanhempia erottamaan päättynyt parisuhde vanhemmuussuhteesta sekä tuodaan lapsen tarpeita näkyväksi. Perheen tilanteen mukaan tehdään yhteistyötä muiden työmuotojen kanssa. Asiakastapaamisia toteutetaan lähityönä ja digiauttamisen kautta. Vanhemman neuvo -vertaisryhmä sekä Lasten eroryhmä toteutetaan kaksi kertaa vuodessa ja ne tavoittavat 12-16 vanhempaa ja lasta vuosittain. Ryhmät kokoontuvat kuusi kertaa.

ETKL:n ja muiden jäsenyhdistysten kanssa toteutetaan verkossa Ero lapsiperheessä -tilaisuuksia. Tilaisuudet on tarkoitettu eroa pohtiville, erossa asuville ja eronneille vanhemmille. Tilaisuudet koostuvat työntekijän alustuksesta ja vapaaehtoisten erovertaisten ohjaamista pienryhmäkeskusteluista. Palautteen mukaan osallistujat saavat tietoa vanhemmuudesta eron jälkeen, yhteistyövanhemmuuden merkityksestä ja lapsen tarpeiden ja tunteiden huomioimisesta. Myös kokemus vertaistuesta on tärkeä.

Apua eroon -chatissa tuetaan ja autetaan eron jälkeisessä vanhemmuudessa, lasta koskevissa huolto- ja tapaamissopimuksissa sekä eroon liittyvien tunteiden käsittelemisessä. ELP-työntekijät osallistuvat chatiin 2-3 kertaa kuukaudessa.

Toimintavuonna ELP-työhön saatiin STEAlta lisärahoitus Haastavat erot -toimintamallin (HE) käynnistämiseksi Päijät-Hämeessä. Toimintamallia kuvataan tarkemmin ELP-työn tulostavoitteiden toteutumisen kuvauksen kohdassa 1.

Vuonna 2023 asiakastapaamisten (yksilö-, pari- ja perhetapaamiset) tuloksena vanhemmat ovat pystyneet näkemään lasten tilanteita ja ottamaan paremmin huomioon lasten tunteet ja tarpeet. Työskentely on tukenut asiakkaan omaa selviytymistä. Tilanteissa, joissa yhteistyövanhemmuus ei ole ollut mahdollista, on löydetty tapoja toimivaan rinnakkaisvanhemmuuteen.

Lapset ja nuoret ovat saaneet mahdollisuuden käsitellä eroon liittyviä kokemuksia, ajatuksia ja tunteita sekä ammattilaisten että vertaisten kanssa. Tuloksena lasten ja nuorten hyvinvointi on lisääntynyt. He ovat myös saaneet tietoa eroon liittyvistä asioista.

Vapaaehtoisuuteen perustuvaan erotukihenkilötoimintaan on ollut vaikeaa saada tuettavia mukaan ja siinä ei ole saavutettu tavoitetta. Chat-vapaaehtoiset kävivät 6 keskustelua vuoden 2023 aikana ETKL:n chateissa. Erotyöntekijöiden osuus Apua eroon -chatissa ja Lasten ja nuorten -chatissa on tavoitteen mukainen (160 käytyä keskustelua).

Toimintavuonna HE-toiminnan osalta käynnistettiin konsultaatioryhmän kokoaminen alkuvuodesta 2023 ja työryhmän toiminta käynnistyi syksyllä.

Ammattilaisia on tavoitettu tavoitteiden mukaisesti erilaisissa tapahtumissa, verkostoissa ja ETKL:n kanssa järjestämässämme koulutuksissa.

Ero lapsiperheessä työn tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perheille tarjolla oleva järjestölähtöinen eroauttaminen koostuu asiakastyöstä, vertaisryhmätoiminnasta, erotukihenkilötoiminnasta sekä verkkoauttamisesta.

Asiakastyötä vanhempien kanssa tehtiin pääosin live-tapaamisina, myös puhelintyöskentelyä ja Teams-sovellusta hyödynnettiin. Tapaamisia toteutettiin sekä yhdistyksen omissa toimitiloissa että Heinolan ja Asikkalan perhekeskuksissa. Asiakastyössä vanhempien kanssa teemoina korostuivat vaikeus puhua hankalista asioista, luottamus, riittävyys, väkivalta eri muodoissaan sekä lapsen hyvinvointi ja selviytyminen vanhempien erosta. Vanhemman neuvo-eroryhmä toteutui sekä keväällä että syksyllä.

ELP-työntekijät olivat aktiivisesti mukana ETKL:n valtakunnallisissa Apua eroon- sekä Lasten ja nuorten -chattissa. Yleisimpiä keskusteluteemoja olivat aikuisten erokriisi, erosta selviäminen ja eroon liittyvät palvelut. Lapsiin liittyvistä asioista esiin nousi huolto- ja tapaamissopimuksiin liittyvät asiat sekä vaikeus sopia lapsen asioista.

Vuonna 2023 moniammatillinen HE-työryhmä koottiin ja toimintamalli muokattiin alueelle soveltuvaksi yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Työryhmässä ovat edustettuina lapsiperhepalvelut, perheneuvola, lastenpsykiatria, SRK:n perheneuvonta, poliisi ja yhdistyksen ELP-työ, väkivaltatyön avopalvelu ja turvakoti. Ryhmän tavoitteena on palvelupolun selkeyttäminen ja rakentaminen perheiden tarpeiden mukaiseksi vaativissa erotilanteissa.

ELP-työllä oli HE-toiminnan käynnistämässä keskeinen rooli ja se teki tiivistä yhteistyötä yhdistyksen avoväkivaltatyön, alueen eroverkoston ja sote- ja perhekeskuskehittämisen kanssa. HE-työryhmän puheenjohtajana toimii johtava sosiaalityöntekijä ja koordinaattorina ELP-työntekijä. Toimintamallin rakentamisessa hyödynnettiin ETKL:n Turvassa-hankkeessa kehitettyjä käytäntöjä. Ammattilaisille järjestettiin riskinarviointikoulutus riittävän erityisosaamisen vahvistamiseksi. Toiminnan tuloksena perheen saama tuki on rinnalle asetuvaa ja koordinoitua. Lisäksi HE-toiminnassa lasten avuntarpeet tunnistetaan ja lapsi saa yksilöllistä apua ja tukea huoltoriidasta huolimatta, vanhemmat saavat pitkäkestoista tukea erovanhemmuuteen ja sen myötä löytävät heille sopivan vanhemmuuden muodon sekä ammattilaiset saavat tukea työhönsä ja auttamisen tavat jäsentyvät.

Erotukihenkilötoiminta on vapaaehtoista vertaistukea erotilanteessa tukea tarvitsevalle. Tuettavien palautteiden mukaan he saivat vertaistukea, käytännön neuvoja ja toivoa tulevaisuuteen.

Yhteistyötä tehtiin yhdistyksen sisällä mm. työparityöskentelynä tai konsultoimalla eri työmuotojen työntekijöitä. Näin varmistettiin, että asiakas sai tarpeenmukaista tukea ja apua omaan tilanteeseensa. ELP-työ oli aktiivisesti mukana erilaisissa tapahtumissa ja Päijät-Hämeen Kohtaamispaikka -verkoston toteuttamissa ruokajakeluissa. Lisäksi perheet saivat iloa ja taloudellista tukea erilaisten lahjakorttien avulla.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

ELP-työhön on tullut aiempaa enemmän vauvaa odottavia ja alle 1-vuotiaiden lasten vanhempia tilanteissa, joissa parisuhde on kriisiytynyt tai ero on tapahtunut pian lapsen syntymän jälkeen. Perheet ovat löytäneet palvelun itse tai heitä on ohjautunut neuvolasta ja yhdistyksen muista työmuodoista, lisäksi perheitä on tavattu kohtaamispaikoilla. Työskentelyn teemoina on noussut esiin yhteinen, jaettu vanhemmuus ja vanhemmuussuhteen rakentuminen vauvan ja vanhempien välille.

Toimintavuonna aloitettiin Baby Blues -työntekijän kanssa vauvaperheille suunnatun Vanhemman neuvo -eroryhmän suunnittelu. Ryhmää pilotoidaan syksyllä 2024.

Lapsille ja nuorille oli tarjolla sekä yksilö- että ryhmämuotoista tukea vanhempien erotilanteessa, työskente-lyyn liittyi vanhempien tapaamiset. Lasten kanssa työskentelyn tavoitteena on tarjota lapselle mahdollisuus turvallisessa ympäristössä kertoa omista tunteista, ajatuksista ja kokemuksista vanhempien eroon liittyen. Lasten erovertaisryhmä toteutui sekä keväällä että syksyllä.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
Eroperheille tarjottava tuki on ns. matalankynnyksen tukea. Yhdistyksemme nettisivujen, somen ja yhteis-työkumppaneiden kautta ohjautui asiakkaita toimintaan. Yhdistyksemme kotisivuilla on käytettävissä myös sähköinen ajanvarausjärjestelmä, jonka tarkoituksena on helpottaa ja madaltaa kynnystä ajan varaamiseen.

ELP-toiminnasta kysytään asiakaspalaute sekä lapsilta että aikuisilta. Lisäksi käytetään Vaikuttavuus esiin -kyselyä, jonka avulla asiakas arvioi omaa hyvinvointiaan. Kyselystä saatujen vastausten perustella palvelua muokataan niin, että se tukee asiakasta parhaalla mahdollisella tavalla.

Päijät-Hämeen eroauttajien verkosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Teemoina mm. asiakkaiden ohjautuminen eri toimijoiden välillä, tarjolla olevat palvelut ja miten ne vastaavat perheiden tarpeisiin. Yhteis-työssä järjestettiin Eropalvelut tutuiksi -tapahtuma Palvelutorilla syksyllä 2023. Lisäksi HE-ryhmä kokoontui vuonna 2023 aikana viisi kertaa

Ero lapsiperheessä -työ on ollut aktiivisesti mukana sekä maakunnallisen että kuntien perhekeskustoimin- nan kehittämisessä. Työntekijät ovat kuuluneet mm. Asikkalan ja Heinolan perhekeskusverkostoihin.

Hyvällä viestinnällä, tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, sosiaalinen media jne.) ja koulutuksilla huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Ero lapsiperheessä -työtä, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunne- tuiksi perheille, yhteistyötahoille ja laajemmalle yleisölle. Vuoden aikana järjestettiin yhteistyössä ETKL:n kanssa Lapsen ja nuoren tukeminen vanhempien erotilanteessa sekä Riskinarviointi haastavissa erotilanteissa koulutukset. ELP-työntekijät osallistuivat yhdistyksen yhteisiin kansa- laistoiminnan ja muihin tapahtumiin

Yhteistyötä Ensi- ja turvakotien liiton sekä muiden jä- senyhdistysten eroauttamistyötä tekevien kanssa jatket- tiin. Työntekijät osallistuivat ETKL:n työkokouksiin ja kehit- tämisryhmiin. Työn laatua varmistaa ammattitaitoinen, moniammatillinen ja koulutettu henkilöstö.

Työskentelyssä huomioidaan moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin. Järjes- tölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Ero lapsiperheessä -työssä tuki on kaikille tarjolla olevaa, matalankynnyksen tukea. Palvelussa toteutuu yh- denvertaisuus. Asiakaskeskeisyys ja asiakkaan tarpeisiin vastaaminen on toiminnan lähtökohtana. Toimin- nassa sitoudutaan kestävä kehityksen tukemiseen ja ekologiseen ajatteluun.

Ero lapsiperheessä työn tunnusluvut vuonna 2023

ERO LAPSIPERHEESSÄ -TYÖ/ Toimintalukuja v. 2023			
Asiakkaita	196	hlö	
Aikuiset	164	hlö	114 naista, 50 miestä
Lapset	31	hlö	
Nuoret	1	hlö	
Yksilötapaamiset	181	kpl	
Paritapaamiset	94	kpl	
Perhetapaamiset	23	kpl	
Etätapaamiset	37	kpl	
Verkkoauttaminen - Chat	160	hlö	aloitettua keskustelua
Ryhmätoiminta:			
Vanhemman neuvo -ryhmä	12	krt	9 hlö
Lasten eroryhmä	12	krt	12 hlö
Erotukihenkilön ja tuettavan yhdistäminen	1	hlö	
Erotukihenkilöiden koulutus/virkistys/tapaamiset	3	kpl	
Tapahtumin osallistuminen	12	kpl	
Riskinarviointi haastavissa erotilanteissa -koul.	50	osallistujaa	
Lasten auttaminen vanhempien erotilant. -koul.	70	osallistujaa	
Asiakaskuntia	9	kpl	
kunnat: Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Helsinki, Hyvinkää, Kärkölä, Mikkeli ja Orimattila			
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	Launeenkatu 8, Lahti		
Henkilökunta	3	hlö	vast.erotyöntekijä (100% 1.1.-31.8. ja 80% 1.9.-31.12.) erotyöntekijä 100 %, erotyöntekijä (50% 6.3.-31.8. ja 70% 1.9.-31.12.)
RAHOITUS			
STEA	162 335,00	€	
Muut tuotot	333,00	€	
Tuotot yhteensä	162 668,00	€	

4.2 Mieskaveritoiminta®

Mieskaveritoiminta on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet ovat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla on heikko yhteys isäänsä. Toiminnan tavoitteena on antaa lapselle mahdollisuus tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään. Toiminta on pysynyt kaveripareja tukevana. Uusia vapaaehtoisia on koulutettu ja perheitä on perehdytetty toimintaan. Ne perheet, joiden kriteerit toiminnaan eivät ole täyttyneet, on ohjattu muihin tukipalveluihin.

Toiminnassa onnistuttiin tukemaan olemassa olevia kaveripareja. Yhteisiä retkiä ja yhteistä tekemistä päästiin toteuttamaan suunnitelmien mukaan. Lasten oma palautelomake saatiin valmiiksi ja sitä päästään hyödyntämään ensi vuoden raportoinnissa.

Mieskaveritoiminta® tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Mieskaverikursseja toteutui vuonna 2023 vain yksi. Pitkäkestoiseen sitoutumista vaativaan vapaaehtoistyöhön on haastavaa löytää sopivia vapaaehtoisia. Yhteisiä retkiä on järjestetty ja niiden sisältöihin ovat päässeet vapaaehtoiset vaikuttamaan. Työnohjauksellisia iltoja vapaaehtoisille järjestettiin kolme.

Tiedotus toiminnassa mukana oleville siirtyi suurimmaksi osaksi WhatsApp-ryhmään vapaaehtoisten toiveesta. Sähköpostilla toiminnan terveisiä toimitettiin edelleen äideille.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaita palveluita

Toimintaan hakeutuneita äitejä on perehdytetty sekä kotikäyntein että toimistolla tapahtuvilla haastatteluilla äidin omia toiveita kuunnellen. Toimintaan ohjautui kuluneena vuonna useita perheitä, jotka ohjattiin toisiin palveluihin, koska kriteerit Mieskaveritoimintaan osallistumiseen eivät täyttyneet. Toiminnan äideille on tarjottu mahdollisuutta ruoka-apuun ja Joulupuu-keräykseen.

Kaverikuulumistapaamisia on pidetty yhdessä toimistolla sekä puhelimitse niin, että ohjaaja on soittanut vapaaehtoiselle sekä äidille ja kuullut erikseen molempien kuulumiset ja toiveet toiminnan jatkoon. Mieskaveritoiminnan vapaaehtoiset, kaveriparit ja perheet on kutsuttu mukaan kaikkiin yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin ja usein toimitettu alueen maksuttomat tapahtumat tiedoksi perheille ja vapaaehtoisille.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Mieskaveritoiminnan vapaaehtoisten koulutuksen rakennetta on hieman tiivistetty ja koulutuksen yksi osa siirtyi itsenäisesti verkossa suoritettavaksi. Toimintaa on pyritty tekemään tunnetummaksi osallistumalla moniin tapahtumiin, jossa toimintaa on päästy esittelemään. Ympäristökunnista ei tavoitettu vapaaehtoisia.

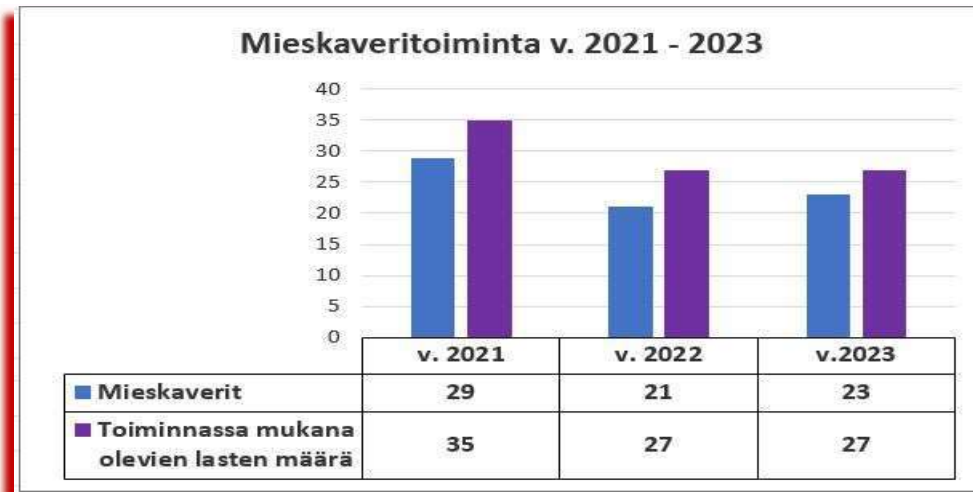
Lasten palautelomake valmistui loppuvuonna. Palautetta päästään keräämään ja käyttämään tulevan vuoden raportoinnissa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Toiminnan retket ja tapahtumat on toteutettu ympäristön kannalta kestävät arvot huomioiden. Osa retkistä on suunnannut luontoon ja lapsille on opetettu luonnossa toimimista ja siellä liikkumista. Oulun valtakunnallisille mieskaveripäiville kaveriparit matkustivat junalla. Mieskaveritoiminnan keskeisintä yhteisöllisyyttä on tuettu ja vahvistettu.

Mieskaveritoiminta® tunnusluvut vuonna 2023

MIESKAVERITOIMINTA / Toimintalukuja v. 2023				
ASIAKASTYÖ				
Uusia mieskavereita	3	hlö	kokonaismäärä 23	
Äitien hakemuksia	4	kpl		
Äitien yksilötapaamisia	6	kpl		
Mieskaverin ja pikkukaverin yhdistämisä	1	kpl		
Toiminnassa olevien lasten määrä	27	hlö		21:stä perheestä
Päättäneitä kaverisuhteita	2	kpl		
Jonossa olevien lasten määrä	20	hlö		
KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT				
Mieskaverikurssit	1	kpl	3 osallistujaa	
Mieskavereiden työhajaukselliset tapahtumat	3	kpl		
Retket	8	kpl		
Jatkokoulutukset	2	kpl		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ				
Henkilökunta	1	hlö	mieskaveritoiminnan ohjaaja, vapaaehtoistyön koordinaattori	
RAHOITUS				
STE	59 000,00	€		
Muut tuotot	3 439,00	€		
Tuotot yhteensä	62 439,00	€		

4.3 Kohtaamispaikka Perhetupa

Perhetupa on vauva- ja pikkulapsiperheiden kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Toiminta on kaikille avointa maanantaista perjantaihin klo 9-15 välillä. Kerran kuukaudessa on järjestetty lisäksi iltatupa. Perheet voivat tulla vapaasti toiminnan aukioloaikoina anonymisti sekä ilmoittautumatta. Perhetuvan toiminta on maksutonta. Perheillä on mahdollisuus vapaaseen yhdessäoloon ja yhteisölliseen toimintaan. Perhetupa tarjoaa vertaistukea ja ammatillista tukea erilaisiin elämäntilanteisiin. Vanhemmilla on mahdollisuus tarvittaessa saada myös yksilöllistä apua ja palveluohjausta. Perhetuvan toiminta on ammatillisesti ohjattua ja koordinoitua. Perhetuvan toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen www-sivuilla sekä omilla Facebook- ja Instagram-sivuilla.

Perhetupa tukee erilaisen vertaistoiminnan toteutumista ja perheillä sekä lapsiperhetoimijoilla on mahdollisuus käyttää tiloja maksutta vertaisryhmätoimintaan. Tilat ovat viikonloppuisin vuokrattavissa esim. lasten syntymäpäiväjuhliin.

Perhetuvan tavoitteena on tukea perheiden vertaistuen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteutumista. Tavoitteena on vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa heidän sosiaalisia suhteitaan. Ammatillisella kohtaamispaikkatoiminnalla edistetään lasten ja vanhempien hyvinvointia sekä tarjotaan apua matalalla kynnyksellä. Vertaisryhmien määrä on kasvanut edellisestä vuodesta ja tiloille on kova kysyntä. Uusia vauvaperheitä on tullut tasaisesti mukaan. Monikulutturisia perheitä on käynyt myös aiempaa enemmän.

Perhetuvan toiminta on tukenut merkittävästi pikkulapsiperheiden hyvinvointia sekä vertaistoiminnan toteutumista. Asiakaskyselyjen ja -palautteiden mukaan toiminta on vaikuttavaa ja vastaa erilaisiin lapsiperheiden arjen haasteisiin. Perhetupaa pidetään arvokkaana lapsiperheiden toimintana sekä tärkeänä voimavarana. Toiminnan tuloksena perheiden yksinäisyys on vähentynyt, mielen hyvinvointi vahvistunut sekä sosiaaliset kontaktit ovat lisääntyneet. Vanhemmat ovat löytäneet myös uusia näkökulmia elämäntilanteeseensa. Perhetupa koettiin yhteisölliseksi paikaksi, jossa vanhemmat ovat saaneet tukea toisiltaan sekä työntekijöiltä.

Perhetupa on tarjonnut monipuolista sekä säännöllistä toimintaa. Aikuisille ja lapsille on ollut myös ohjattua sekä teemallisia tuokioita. Perhetupa on tavoittanut hyvin kohderyhmänsä ja uusia

kävijöitä on tullut mukaan. Tilat ovat olleet vilkkaassa käytössä myös iltaisin sekä viikonloppuisin, jolloin toteutuu ohjattua sekä perheiden omatoimista vertaisryhmätoimintaa. Opiskelijat ja vapaaehtoiset ovat tuottaneet toimintaa ja kohdanneet perheitä.

Kohtaamispaikka Perhetuvan tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perhetupa on ehkäisevää lapsiperheiden palvelua. Matalan kynnyksen toiminta on mahdollistanut ja tukenut perheiden vertaistuen ja osallisuuden toteutumista. Asiakaspalautteiden mukaan Perhetupa on koettu turvalliseksi paikaksi, jonka ilmapiiri on lämmin sekä hyväksyvä. Vanhemmat tunsivat Perhetuvalla käymisen vaikuttaneen positiivisesti omaan tai lapsen mielen hyvinvointiin. He saivat lisää varmuutta ja tukea vanhemmuuteensa, arjen hallinta ja arkirytmistä vahvistuivat sekä kokemus jaksamisesta lisääntyi. Toiminta toi myös kaivattua hengähdystaukoa sekä rytmitystä perheiden päivään.

Toimintaan jalkautui yhdistyksen eri osaamisalueiden työntekijöitä, joilta vanhemmat saivat lisätietoa- ja tukea erilaisiin mieltä kuormittaviin asioihin. Perhetuvalla toteutetaan säännöllistä arviointia ja kerätään palautetta Webropol-asiakaskyselyillä sekä perheiden suullista arviointia. Päivittäinen kävijämäärä kirjataan Sofia-asiakastietojärjestelmään (tiedoissa ei ole tunnistetietoja). Toiminnassa hyödynnetään Lastensuojelun keskusliiton kohtaamispaikkojen arviointi -työvälinettä.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Työntekijät ovat ammatillisesti koulutettuja lapsiperheiden kanssa työskentelyyn ja ovat osallistuneet lisäkoulutuksiin sekä työn ammatilliseen kehittämiseen. Lasten ja vanhempien tarpeita kartoitetaan eri arviointimenetelmillä. Lapsille mahdollistettiin toimintaa ikätason mukaisesti. Vauvaperheille on omat aukiolopäivät sekä erilaisia ohjattuja tuokioita. Lapsilla on ollut mahdollisuus vapaaseen leikkiin turvallisessa ympäristössä.

Ohjatun toiminnan kautta tuettiin lasten omaa oppimista sekä vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta. Perhetupaa hyödynnetään myös lapsen ”harjoittelupaikkana” ennen päivähoidon aloittamista. Yhdistyksen työntekijöiden vauva- ja lapsityön osaamista on hyödynnetty toiminnassa. Jalkautuvaa työtä on tehty erilaisissa perheiden tapahtumissa sekä kohdattu eri-ikäisiä lapsia ja nuoria. Perhetuvan toimintaa on esitelty perhekeskuksissa perheille ja ammattilaisille. Monipuolisella tiedottamisella on tavoitettu uusia perheitä. Eri lapsiperhetoimijoiden kanssa käydään yhteistä keskustelua lapsiin liittyvistä ilmiöistä ja kehittämisen tarpeista.

3) Osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Perhetupa on tehnyt pitkäjänteistä kehittämistyötä lapsiperheiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan toteuttamiseksi. Perhetupa toimii muiden lapsiperhetoimijoiden rinnalla ja kumppanuus on näyttäytynyt erityisesti yhteisenä tekemisenä.

Perhetupa on mukana Päijät-Hämeen kohtaamispaikkojen verkostossa, jota koordinoivat hyvinvointiyhtymän perhekeskusvastaavat. Lahden kohtaamispaikkatoimijat (Perhetupa LETK, MLL Lahti, hyvinvointiyhtymän Perhetilkku, Lahden avoin varhaiskasvatus, Lahden seurakuntayhtymä, Dila) ovat tiiviissä yhteistyössä. Verkostolla on yhteinen nettipohjainen viikoittainen perheiden toimintakalenteri, yhteinen Facebook-ryhmä, yhteisiä tapahtumia sekä puistoruokailun toteutusta. Virtuaalinen perheiden kohtaamispaikka Habbo-alueella toteutetaan yhteistyönä kerran viikossa.

Perhetupa on tukenut säännöllisesti muiden kohtaamispaikkatoimijoiden kanssa kohdennetusti lapsiperheitä ruoka-avustuksilla sekä lasten vaatehankinnoissa lahjoitusten ja yhteisen keräystilin kautta. Lapsiperheköyhyys sekä eriarvoisuus näkyy myös kohtaamispaikoilla ja yhteisvoimin on pystytty tarjoamaan konkreettista apua perheille.

Perhetuvan kehittämistyötä ohjaavat Päijät-Hämeen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä perhekeskuksen toimintamalli. Perhetupa on osana perhekeskusverkostoa. Työntekijät ovat hyvin verkostoituneita paikallisten toimijoiden kanssa. Laajemmassa kehittämistyössä kuulutaan THL:n valtakunnalliseen kohtaamispaikkojen verkostoon. Lisäksi Ensi- ja turvakotien liitto järjestää kohtaamispaikkojen tapaamisia sekä vauva- ja lapsityön koulutusta. Toimitaan myös yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton Vauva- ja väkivalta-työtä tulevaisuuden sote-keskuksiin -hankkeen kanssa, joka tukee myös kohtaamispaikkatoiminnan kehittämistä.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Lapsiperheiden yhteiskunnallista tilannetta ja toimintaympäristön muutoksia on seurattu ja huomioitu toiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa. Perhetuvan työntekijät ovat olleet mukana eri lapsiperhetahojen yhteistyössä ja kehittämistoiminnassa, jossa haetaan toimivia ja kestäviä vaihtoehtoja. Perhetuvalla toimitaan kestävä kulutuksen mukaisesti ja jaetaan siitä tietoutta. Kierrätysteema näkyy mm. lasten ja aikuisten vaatteiden sekä tavaroiden kierrätyksessä. Toiminnassa muodostuvat jätteet lajitellaan asianmukaisesti ja ohjeistetaan siinä myös perheitä.

Kohtaamispaikka Perhetuvan tunnusluvut vuonna 2023

KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA/ Toimintalukuja v. 2023				
Avoin toiminta (kesätouko 23.6.-6.8.2023)				
Naisia	1578	hlö		
Miehiä	158	hlö		
Lapsia	2006	hlö		
Käyntikertoja yhteensä (aik. ja lapset yht.)	3742	krt		
Iltatupa (aik. ja lapset yht.)	122	kävijää	7 krt	
Tilapäinen lastenhoito	7	hoitolas	5 krt	
Aukiolopäiviä	200	kpl		
Virtuaalinen lapsiperheiden kohtaamispaikka	1	krt/vko	Vastuuhenkilöt: Perhetupa, Hyvinvointiyhtymä, Perhetilku, MLL Lahti	
Vertaisryhmätoiminta				
Yhdistyksen ryhmät			Muiden yhdistysten ja perheiden vertaisryhmät	
Lasten eroryhmä	12	krt	Monikkoperheiden valmennus	3 krt
Vanhemman neuvo -ryhmä	12	krt	Monikkoperheiden kahvila	7 krt
Perhevalmennus	3	krt	Imetystukiryhmä (koulutus)	2 krt
Yksinodottajien valmennus	9	krt	Venäjänkieliset perheet	18 krt
Doula-ilta	1	krt	Ukrainalaiset perheet	21 krt
Vapaaehtoisten pikkujoulu/koulutus	1	krt	Seta	1 krt
			Yhden vanhemman perheet	1 krt
			Eroryhmän päätös (omatoimiryhmä)	1 krt
			Erilaiset vauvaryhmä-tapaamiset	8 krt
			Lasten syntymäpäivät ja -juhlat (tilavuokra)	43 krt
Jalkautuva työ				
Puistoruokailu ja perhetapahtuma Perhepuistossa	3	krt	Toteutettu yhdessä kohtaamispaikkaverkoston ja lapsiperhetoimijoiden kanssa	
Lapsen oikeuksien päivän tapahtuma	1	krt	Toteutettu yhteistyössä eri lapsiperhetoimijoiden kanssa	
Vauvapäivän tapahtuma	1	krt	Toteutettu yhteistyössä eri lapsiperhetoimijoiden kanssa	
Kohdennettu ruokajakelu asiakasperheille	125	perhettä		
Lasten avustukset	76	lasta		
Joulupuu-lahjakorttien jako lapsille sekä ruokakassiavustus, tavoitettu 142 perhettä (298 lasta). Toiminnot järjestettiin yhteistyönä MLL:n Lahden yhdistyksen sekä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen arjen tuen kanssa.				
TOIMINTAYMPÄRISTÖ		Loviisankatu 14, Lahti		
Henkilökunta	3	hlö	vast.perhetyöntekijä (80% 1.-31.8./50% 1.9.-31.12.), kohtaamispaikkatyöntekijä (85%) kohtaamispaikkatyöntekijä (50% 1.1.-31.8./80% 1.9.-31.12.)	
RAHOITUS				
Lahden kaupunki	95 000,00	€		
STEA	40 966,00	€		
Muut tuotot	5 439,00	€		
Tuotot yhteensä	141 405,00	€		

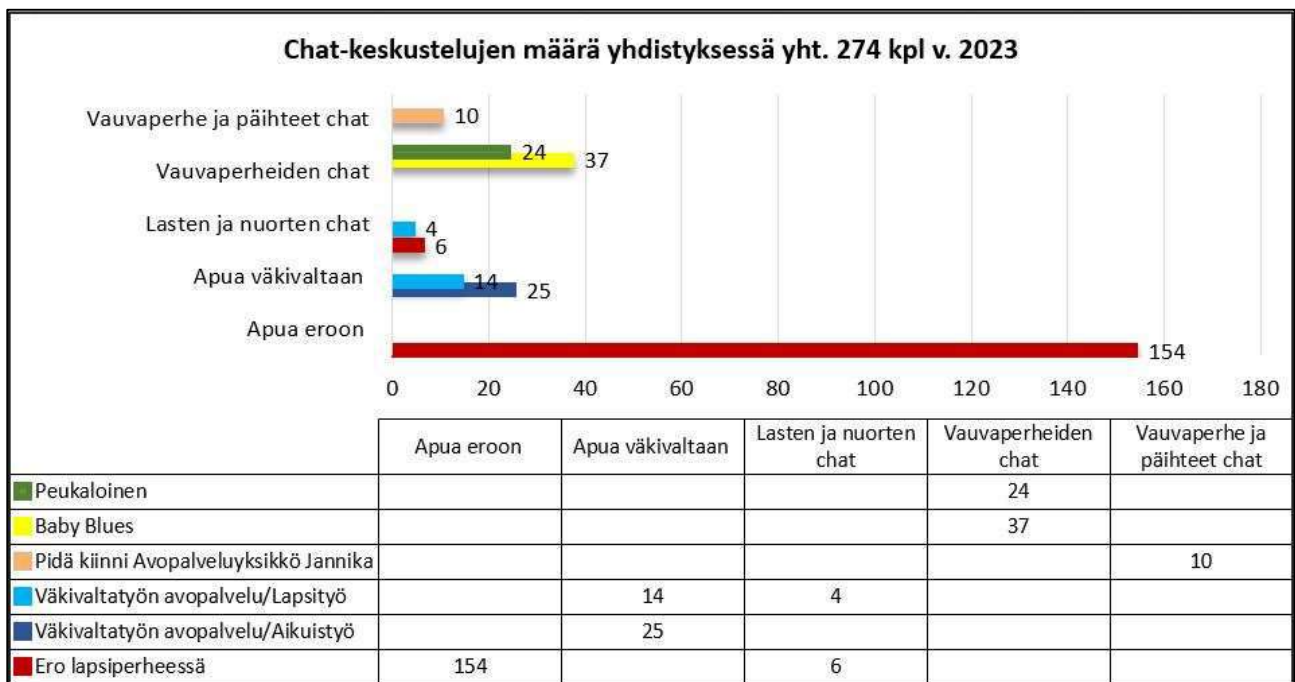
5 Verkkoauttaminen

Lahden ensi- ja turvakodin työntekijöitä päivystää seuraavissa chateissa:

- Apua vauvan uneen -chat,
- Apua päihteitä käyttäville raskaus- ja vauva-aikana -chat,
- Apua väkivaltaan -chat,
- Apua eroon -chat ja
- Lasten ja nuorten -chat.

Verkkoauttamisen tavoitteena on tukea yhteydenottajaa pääsääntöisesti kahdenkeskisen (myös ryhmä) keskustelun kautta, helpottaa hänen oloaan ja neuvoa tarvittaessa hakeutumaan jatkoavun piiriin. Verkkoauttaminen pohjautuu luottamuksellisuudelle, nimettömyydelle ja yhteydenottajan kunnioittamiselle. Toiminnan tavoitteena on, että yhteydenottaja kokee tulleen kuulluksi ja että keskustelussa keskitytään siihen teemaan, minkä vuoksi kyseinen palvelu on olemassa, huomioiden aina yhteydenottajan sen hetkinen tilanne.

Vuonna 2023 Apua eroon -chatissa on käyty valtakunnallisesti 1 896 keskustelua, joista LETK:n osuus apua eroon -chatissa sekä lasten ja nuorten -chatissa on tavoitteen mukainen (160 käytyä keskustelua). Yleisimmät keskusteluaiheet aikuisten kanssa olivat; eropalvelut, erosta selviäminen ja erotunteet.

6 Hankkeet, yhteistyö ja työryhmät

6.1 Hankkeet

Vauva- ja väkivaltatyötä tulevaisuuden sotekeskuksiin -hanke (2022-2024)

Tavoitteena on vauva- ja väkivaltatyön erityisosaamisen juurruttaminen osaksi sotekeskuksia ja niiden osana toimivia perhekeskuksia sekä muille hyvinvointialueille levitettävien toimintamallien kehittäminen. Yhteiskehittämistä tehdään viidellä pilottialueella:

- Vantaa-Kerava, Keski-Pohjanmaa,
- Päijät-Häme,
- Etelä-Savo ja
- Lappi.

Mukana kehittämisessä on kaikki liiton jäsenyhdistykset sekä keskusjärjestön asiantuntijat. Pilottiyhdistykseen palkatut hanketyöntekijät (0,5 htv/ yhdistys) ovat projektipäällikön tuella rakentaneet yhteistyötä oman alueensa sote- ja perhekeskuksiin ja koonneet avainkumppanit ja keskeiset verkostot yhteisen kehittämissä ja toimintojen integroitumisen tueksi.

Tavoitteena on myös jäsenyhdistysten yhteistyön vahvistuminen tulevaisuuden sote- ja perhekeskusten kanssa eri puolilla Suomea ja piloteissa saadut kokemukset ja toimintamallit ovat muiden järjestöjen hyödynnettävissä julkisten palvelujen ja järjestöjen osaamisen yhteensovittamisessa. Hankkeen yksi keskeisimmistä tehtävistä on edistää yhteensovittavaa toimintakulttuuria sekä johtamisen- että ruohonjuuritasolla.

Yhteisinä teemoina on ollut mm. muutoksen johtaminen, verkostoituminen ja kumppanuus sekä kokemuksellisuus palveluketjujen ja toimintamallien kehittämisessä. Pilottiyhdistyksissä ja -alueilla keskeisimpänä toimintana on ollut avainkumppaneiden eli yhdistyksen palveluiden integroitumisen kannalta keskeisimpien yhteistyökumppanien kanssa työskentely.

Hankkeessa kehitetään toimivia palvelupolkuja, joilla yhdistyy perheiden kannalta mielekkäästi julkisten palveluiden ja järjestöjen ammatillinen osaaminen sekä vertaisten tarjoama tuki. Palvelupolkuja rakennetaan monipuolisesti alueen toimijoiden kanssa. Mukana kehittämisessä on myös asiakkaita.

ETU-hanke (2021-2024)

ETU-hanke on valtakunnallinen kehittämishankekokonaisuus, jonka tavoitteena on tehostaa raskaudenaikaisen päihteiden käytön tunnistamista sekä luoda toimivat ja yhdenvertaiset palveluketjut hyvinvointialueille. Hanketta rahoittaa STM ja sitä koordinoi THL.

ETU-hanke lähti käyntiin Päijät-Hämeen alueella keväällä 2023. Pidä Kiinni® Jannikan työntekijä Julia Ollila tekee hankkeessa projektisuunnittelijan tehtävää siten, että on vuonna 2023 tehnyt yksi työpäivän viikossa hankkeeseen. Vuonna 2023 Päijät-Hämeeseen perustettiin aluetyöryhmä, joka koostuu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista, jotka työskentelevät kyseisen asiakasryhmän kanssa.

Aluetyöryhmässä on Jannikan työryhmän edustana Terhi Karjalainen. Kokemusasiantuntijana aluetyöryhmässä toimii Jannikan entinen asiakas. Aluetyöryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kolme kertaa. Aluetyöryhmä osallistui alueen nykytilanteen kuvaukseen palveluista, joita Päijät-Hämeen alueella on saatavilla päihteitä käyttäville raskaana oleville ja pikkulapsiperheille.

6.2 Yhteistyö

YHTEISTYÖVERKOSTOT v. 2023	
Asikkalan perhekeskusverkosto	Perhevalmennusverkosto
Ehkäisevän työn koordinaatioryhmä	Pohjoisen alueen lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä
Haastavat erot -konsultaatioryhmä	P:H:n ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön verkosto (PETE)
Heinolan Perhekeskusverkosto	P:H:n eroauttajien verkosto
Homebase-toiminta ja ohjausryhmä	P-H:n Kohtaamispaikkaverkosto
Huumetyön verkosto	P-H:n Lapsiperheyhdistysten verkosto
Järjestöjen valtakunnallinen Perhekeskusverkosto	P-H:n Vapaaehtoistoiminnan verkosto
Järjestöneuvottelukunta	P:H:n Vauvaverkko
Katuväkivaltatyön verkosto	Ruoka-apu verkosto
Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku	Valtakunnallinen Aggredi-verkosto
Lahden alueen parisuhdetoimijoiden verkosto	Valtakunnallinen kohtaamispaikkojen verkosto THL)
Lahden idän alueen hyvinvointityöryhmä	Valtakunnallinen Mieskaveritoiminnan ohjaajien verkosto (Pienperheyhdistys)
Lahden kohtaamispaikkatoimijat	Yhdistysfoorumi
LAPE-yhteistyöryhmä	
Lapsiperheyhdistykset	
Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijaryhmä	
Lähturvakotien vastaavien verkosto	

6.2 Työryhmät

Lapsityöryhmä

Vuoden 2023 aikana vauvaperhetyöryhmä ja lapsityöryhmä yhdistyivät yhdeksi lapsityöryhmäksi. Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista ja sen tarkoitus on tukea ja kehittää yhdistyksessä tehtävää lapsityötä. Osa työryhmän jäsenistä on mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa. Lapsityöryhmässä ylläpidetään arvopuhetta lasten ja nuorten asemasta yhteiskunnassa ja Päijät-Hämeessä. Lapsityöryhmä järjestää asiakasperheille tapahtumia ja toiminnallista tekemistä, jolla tuotetaan iloa, hyvää mieltä sekä liikunnan riemua. Tiedottaminen yhdistyksen palveluista ja informaatio asiakasperheille tapahtuu mm. sähköisesti eri some-kanavia hyödyntäen.

Lapsiperhetyöryhmä koordinoi myös Vauvan päivän tapahtumia yhdistyksen osalta sekä yhdessä muiden paikallisten vauvatyön osaajien kanssa. Lapsityöryhmä on myös mukana alueellisissa lasten ja nuorten tapahtumissa tiedottaen samalla yhdistyksen toiminnasta. Yhdistyksen vapaaehtoisia toimijoita kutsutaan aktiivisesti mukaan tapahtumiin.

Lapsityöryhmä oli lisäksi koordinoimassa ja jakamassa lahjoituksia lapsille ja perheille mm. kohdennettuja ruoka-avustuksia ja Hyvän mielen joulupuukeräyksen tuottoa sekä huvipuistorannekkeita. Nuoret kohderyhmänä haluttiin tavoittaa entistä paremmin. Vuonna 2023 nuorille jaettiin palvelukorttia ja heitä kohdattiin nuorten tiloissa ja kauppakeskuksissa. Sekä nuoria että lapsiperheitä on monipuolisesti kohdattu eri toimintaympäristöissä sekä tapahtumissa.

Kansalaistoiminnan työryhmä

Kansalaistoiminnan työryhmä (Kava) koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista. Kavan tehtävänä vuonna 2023 oli yhdistyksen vapaaehtoisten ja kokemustoimijoiden työstä huolehtiminen ja yhdessä suunnitellen toteuttaa virkistyksiä ja jatkokoulutuksia. Uusia vapaaehtoisia ja kokemustoimijoita rekrytoitiin lisää.

Kava-työryhmä järjesti vapaaehtoisille kiittämistilaisuuden Vesijärvi-risteilyllä kesäkuussa, marraskuussa järjestettiin Hyvä Arki Lapselle -koulutus pikkujouluteemalla. Työryhmä onnistui olemaan mukana monissa

yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa ja työryhmän jäsenet osallistuivat tahoillaan useampaan vapaaehtoisten rekrytointitapahtumaan. Omia vapaaehtoisten rekrytointitapahtumia ei järjestetty.

Some-työryhmä

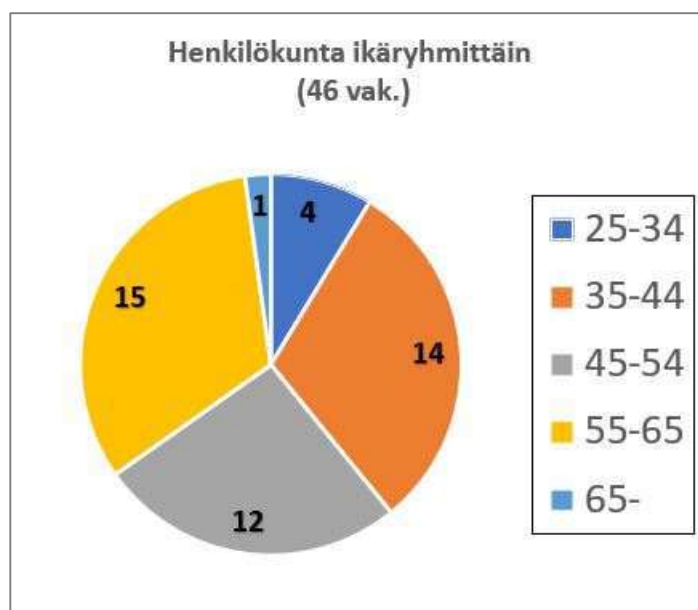
Some-työryhmä koostui yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöistä. Some-työryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Sometyöryhmässä käytiin läpi ETKL:n viestintästrategiaa ja jaettiin tietoa ETKL:n kouluksista. Työmuodoille jaettiin vastuuviikot blogeista ja somepäivityksistä. Päivityksiä tuli tasaisesti vuoden aikana. Sometyöryhmässä jaettiin käytännön vinkkejä somettamiseen, mm. päivitysten tekemistä. Sometyöryhmässä käytiin läpi suosituimpia päivityksiä ja pohdittiin, mitä niistä voimme oppia.

Tykytyimpiä päivityksiä somessa olivat arjen työtä kuvaavat päivitykset. Vähiten reagoineja saivat ns. virallisen näköiset postaukset (esim. mainostoimiston kuvia tai tiedotteita). Vuoden aikana oli tarkoitus kokeilla TikTokia, mutta se todettiin liikaa aikaa vieväksi päivitysten runsauden vuoksi.

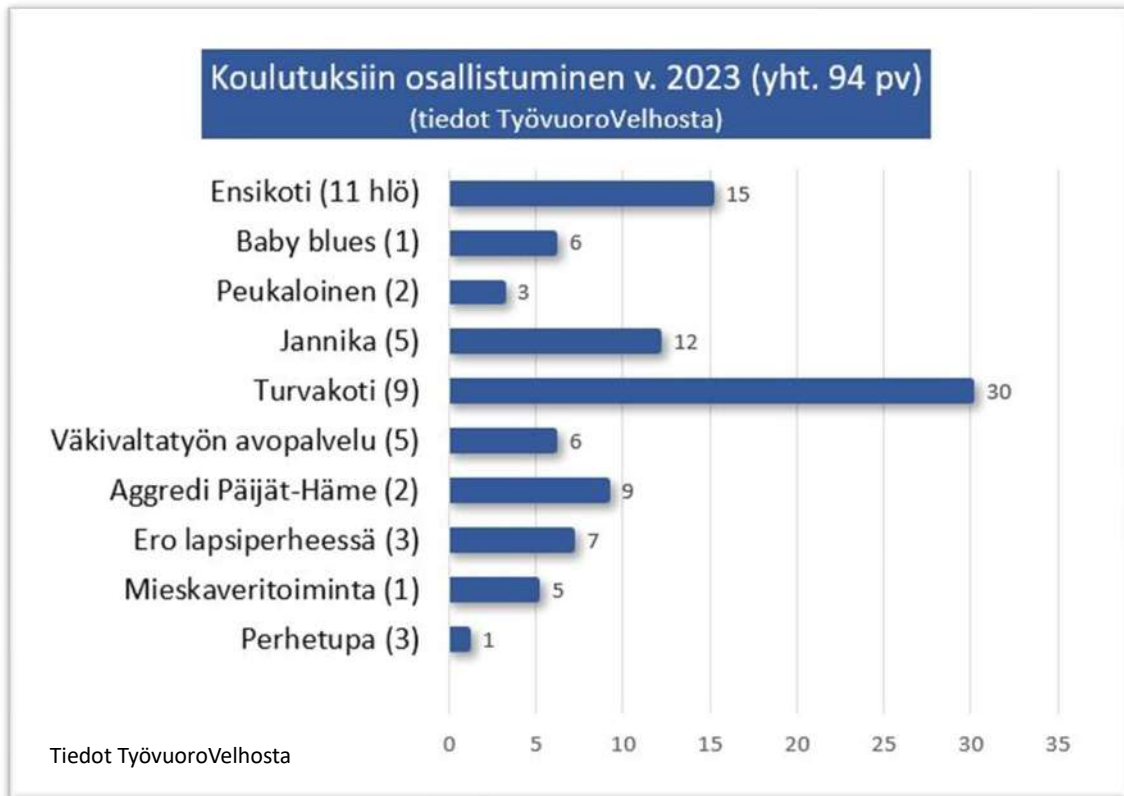
7. Henkilökunta

Yhdistyksessä oli vuonna 2023 vakinaisia toimia yhteensä 46. Sijaisia ja tarvittaessa töihin kutsuttavia keikkalaisia oli toimintavuoden aikana yhteensä 71, joista Ensikodilla 42 ja Turvakodilla 29.

Henkilökunta työmuodoittain v. 2023	Hlö	Yhteensä
Vakinaisia toimia		46
PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ		16
Turvakoti	9	
Avoväkivaltatyö; Väkivaltatyön avopalvelu	5	
Aggredi Päijät-Häme	2	
LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU		7
Ero lapsiperheessä -työ	3	
Mieskaveritoiminta	1	
Kohtaamispaikka Perhetupa	3	
VAUVAPERHETYÖ		14
Ensikoti	11	
Vauvaperhetyön avopalvelut; Baby blues vauvaperhetyö	1	
Päiväryhmä Peukaloinen	2	
VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS		5
Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika	5	
HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT		4
Hallinto	2	
Toimistopalvelut	2	

Henkilökunta osallistui aktiivisesti Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin sekä muihin ammatilista osaamista täydentäviin koulutuksiin. Ensiapukoulutusta ei ollut vuonna 2023.

Yhdistyksen eri työmuodot järjestivät koulutustilaisuuksia ja tapahtumatoimintaa. Työntekijät kouluttivat omaan erityisosaamiseensa liittyen yhteistyötahojen järjestämässä tilaisuuksissa. Yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuivat säännöllisesti.

Yhdistyksen toimipisteissä oli käytännönharjoittelujaksolla opintojensa loppupuolella olevia sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita yhteensä 14.

Työsuojelutoimikunta

Työsuojelun tehtävänä on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työssä olevia. Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on edistää ja valvoa työsuojeluasioita. Työsuojelutoimikunta kokoontuu 6 krt vuodessa ja sen kokoonpano oli seuraava:

- Jukka Ihalainen, työsuojelupäällikkö 10.9.2023 saakka
- Sami Metsäranta, työsuojelupäällikkö 11.9.2023 alkaen
- Terhi Hugg, varatyösuojelupäällikkö
- Niina Back, työsuojeluvaltuutettu
- Heli Tiihonen 1. varatyösuojeluvaltuutettu 2.4.2023 saakka
- Susanna Tinnilä, 2. varatyösuojeluvaltuutettu 2.4.2023 saakka
- Salonen Päivi, työsuojelutoimikunnan jäsen 2.4.2023 saakka
- Charlotte Petterson-Fernholm työsuojelutoimikunnan jäsen, 3.4.2023-31.8.2023
- Susanna Tinnilä, 1. varatyösuojeluvaltuutettu 3.4.2023 alkaen
- Maria Tuutti, 2. työsuojeluvartuutettu 3.4.2023 alkaen

Työntekijöiden työhyvinvointia tuetaan Smartumin liikunta- ja kulttuurietuudella 50 €/vuosi. Työntekijöille pidettiin toukokuussa yhteinen virkistyspäivä Lahdessa ja joulukuussa yhteinen jouluruokailuhetki.

Yhdistyksen työterveydenhuollosta vastaa Pihlajalinna Työterveys. Syksyllä 2023 turvakodilla pilotoitiin yhdessä työterveyshuollon kanssa työhyvinvointikyselyä, joka on tarkoitus toteuttaa kaikille yhdistyksen työntekijöille vuonna 2024. Työsuojelutoimikunta laati yhteistyössä työyhteisön kehittämissuunnitelman kaudelle 2023-2025, jossa on myös suunnitelma ja toimenpiteet tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteuttamisesta.

8. Hallinto ja talous

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on ollut vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisyhdistysten yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen sekä varainkeruukampanjoiden avulla. Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta (syyskokous 2022)	Johtokunta (syyskokous 2023)
Koskinen-Laine Ulla, puheenjohtaja	Koskinen-Laine Ulla, puheenjohtaja
Partanen Iida, varapuheenjohtaja	Heromaa-Karjalainen Siru, varapuheenjohtaja
Hildén Sirkku	Aaltonen Eveliina
Harmaala Miina	Hildén Sirkku
Heromaa-Karjalainen Siru	Harmaala Miina
Lampinen Minna	Lampinen Minna
Lehtola Satu	Lehtola Satu
Etola Sara, varajäsen	Etola Sara, varajäsen

Johtokunta on vuonna 2023 kokoontunut yhteensä 10 kertaa. Kokoukset on pidetty kuukausittain tammi-helmikuuta lukuun ottamatta ja kesäkuussa pidettiin varsinaisen kokouksen lisäksi sähköpostitse toinen kokous. Lisäksi on pidetty sääntömääräinen vuosikokous keväällä ja syksyllä. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi 6 jäsentä ja yksi varajäsen.

Vuoden 2023 syyskokouksessa johtokuntatyön jätti Iida Partanen. Lämpimät kiitokset hänelle arvokkaasta työstä yhdistyksemme hyväksi. Johtokunnan uudeksi jäseneksi valittiin kehittämispäällikkö Eveliina Aaltonen.

Johtokunta valitsi kokouksessaan 27.6.2023 Jukka Ihalaisen eläköitymisen johdosta uudeksi toiminnanjohtajaksi kasvatustieteiden maisteri Sami Metsärannan, joka aloitti tehtävissään 11.9.2023. Johtokunta päätti kokouksessaan 12.12.2023 palkkahallinnon ulkoistamisesta Satakerta Oy:lle 1.1.2024 alkaen. Palkanlaskijan työtehtävää ei näin ollen täytetä oman työntekijän eläköidyttyä. Joulukuun kokouksessa johtokunta päätti myös Whistleblower-kanavan käyttöönoton periaatteista. Kanava otettiin käyttöön alkuvuodesta 2024.

Vuosikokous hyväksyi vuoden 2022 tilinpäätöksen kevätkokouksessa. Syyskokouksessa vahvistettiin talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2024; Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 20 € vuodessa, opiskelijamaksuksi 10 € vuodessa ja kannatusjäsenen maksuksi 200 € vuodessa. Kevät- ja syyskokouksissa jäsenistöä oli paikalla niukasti. Jäseniä oli v. 2023 lopussa yhteensä 196. Jäsenet saivat henkilökohtaiset kutsukirjeet sääntömääräisiin vuosikokouksiin.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehden digiversiossa, kirjeitse ja paikallisessa mediassa on ilmoitettu jäsenistölle tarkoitetuista tilaisuuksista. Jäsenkirjeet on lähetetty säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

Yhdistyksen talous

Yhdistys on voittoa tavoittelematon lastensuojelujärjestö. Sen taloutta hoidetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta. Yhdistys on valtakunnallinen palveluntuottaja. Yhdistyksellä on kahden työmuodon osalta ostopalvelusopimus Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa.

Ympäri vuorokautista ensikotipalvelua rahoitetaan palvelua käyttävien hyvinvointialueiden maksamilla hoitopäivämaksuilla. Yhdistys omistaa ensikotirakennuksen osoitteessa Mustamäenkatu 74, Lahti.

Turvakotitoiminta on valtion rahoittamaa ja toimintaa koordinoi THL.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva valtionapuviranomainen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA on yhdistyksemme avopalveluiden päärahoittaja. Vuonna 2023 STEA-avustukset olivat yhteensä 1.229.109,33 € (ed. v. 1.162.135,71 €), joka on 35,4 % yhdistyksen tuotoista.

Pidä kiinni® avopalveluyksikkö Jannikan toimintaa rahoitetaan STEAn avustuksella ja hyvinvointialueen asiakaskohtaisilla korvauksilla.

Baby Blues -toimintaa, Päiväryhmä Peukaloista, Ero lapsiperheessä -toimintaa ja Mieskaveritoimintaa® rahoitetaan STEAn avustuksella. Kohtaamispaikka Perhetuvan rahoittajina toimivat STEA ja Lahden kaupunki.

Väkivaltatyön avopalveluihin saatiin rahoitusta useammasta lähteestä. STEAn avustuksen lisäksi Päijät-Hämeen hyvinvointialue rahoittaa yhteistyösopimuksella avoväkivaltatyön lapsityötä. Lisäksi Lahden Seurakuntayhtymä avusti avoväkivaltatyötä 3.000 €:lla korvauksena Perheasiain neuvottelukeskuksen kanssa tehdystä asiakasyhteistyöstä.

Yhdistyksen tilikausi oli noin 170 000 eurolla alijäämäinen. Alijäämään vaikutti palkkakustannusten työsopimus-perusteinen nousu, johon ei saatu vastaavaa korotusta toiminnan rahoittajilta, sekä ensikodin aiempiin vuosiin ja talousarvioon nähden kasvaneet kiinteistön korjausmenot, (noin 123 000 (vrt. edell. vuonna noin 44 000 euroa). Myös kertaluontoisesti tilikaudelle tehty kirjanpidollinen, aiemmin kertyneiden lomapalkkojen ja -sivukulujen jaksotuskäytännön muutos, kasvatti noin 48 000 eurolla alijäämää.

YHTEENVETO TALOUSLUVUISTA	(v. 2022)	31.12.2023
Kokonaistuotot	3 264 487,31 €	3 472 138,09 €
Kokonaiskulut	- 3 371 424,83 €	- 3 641 841,00 €
Tilikauden alijäämä	- 106 937,52 €	- 169 702,91 €
Taseen loppusumma	786 933,28 €	862 478,32 €

Yhdistyksen saamat lahjoitukset

Yhdistys voi vastaanottaa lahjoituksia. Vuonna 2023 kansalaiset, yritykset ja yhdistykset osoittivat tukea seuraavasti:

Rahalahjoituksia:

- * Balanco Accounting Oy
- * Lahden seurakuntayhtymä, kirkkokahvituotto

- * Lahden seurakuntayhtymä, kolehtituotto
- * Lahden Soroptimistit, Marian päivän messun kolehtituotto
- * LC Lahti ry, lahjoitus Leluralliin
- * Odd Fellow
- * Osuuskauppa Hämeenmaa, Kannustajat-tuki
- * Ruskapossu-lahjoitus
- * Toiminimi Terapia ja koulutus
- * Valinta-Rengas Oy
- * Yksityiset lahjoittajat

Erilaisia tavarahjoituksia:

- * Cramo, valmista hernekeittoa
- * ETKL:n kautta leluja
- * Fazer Group; pullat Leluralli-tapahtumaan
- * FC-Lahti; kausikortteja
- * Hyvinkään seniorit; villavaatteita
- * Lahden Pelicans; ottelulippuja
- * Launeen seurakunnan Nuttujuttu-porukka; villavaatteita
- * Minni Salminen Art, taidelahjoitus
- * Siljander, taidelahjoitus
- * Tavaratalo Kärkkäinen; verkkokaupan ylijäämäerä elintarvikkeita
- * Venner Oy; kasvisruokalaatikkoja
- * Yksityiset henkilöt; nuken rattaat, nukkeja, aikuisten- ja lastenvaatteita, leluja, turvakaukalo, vauvan haalareita, vauvan peittoja, aikuisten ja lasten villasukkia, aikuisten luistimet, hygieniatarvikkeita

9. Tilastoyhteenveto

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

TILASTOYHTEENVETO vuodesta 2023

kursivoituilla numeroilla vuoden 2022 luvut

Vauvaperhetyö										
Asiakkaat:	Naisia v.2022	Naisia	Miehiä v.2022	Miehiä	Muut v.2022	Muut	Lapsia v.2022	Lapsia	Asiak. yht v.2022	Asiak. yht.
Ensikoti (9 asiakashuonetta)	31	24	11	10	0	0	40	26	82	60
Vauvaperhetyön avopalvelu:										
Baby blues, avopalvelu	81	115	58	40	0	0	85	119	224	274
Peukaloinen (ryhmä-, motivointi- ja jälkityösk.)	23	28	1	2	0	0	28	27	52	57
Vauvalähtöinen päihdekuntoutus:										
Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannika	14	9	0	0	0	0	12	9	26	18
YHT.	149	176	70	52	0	0	165	181	384	409
(ero edelliseen vuoteen)		27		-18		0		16		25

Perheväkivalta- ja turvallisuustyö										
Asiakkaat:	Naisia v.2022	Naisia	Miehiä v.2022	Miehiä	Muut v.2023	Muut	Lapsia v.2022	Lapsia	Asiak. yht v.2022	Asiak. yht.
Turvakoti (7 asiakashuonetta)	67	73	10	7	1	1	46	62	124	143
Väkivaltatyön avopalvelu:										
Aikuisten kanssa tehtävä työ	140	119	66	80	0	0	0	0	206	199
Lasten kanssa tehtävä työ	35	23	15	7	0	0	76	42	126	72
Aggredi Päijät-Häme (toiminta alkoi 8/2021)	2	7	21	30	0	0	0	0	23	37
YHT.	244	222	112	124	1	1	122	104	479	451
(ero edelliseen vuoteen)		-22		12		0		-18		-28

Lapsiperheiden avopalvelu										
Asiakkaat:	Naisia v.2022	Naisia	Miehiä v.2022	Miehiä	Muut v.2022	Muut	Lapsia v.2022	Lapsia	Asiak. yht v.2022	Asiak. yht.
Ero lapsiperheessä (yksilötyö ja ryhmät)	72	114	41	50	0	0	21	32	134	196
(ero edelliseen vuoteen)		42		9		0		11		62

Asiakkaat:	Naisia v.2022	Naisia	Miehiä v.2022	Miehiä	Muut v.2022	Muut	Lapsia v.2022	Lapsia	Asiak. yht v.2022	Asiak. yht.
Kaikki yhteensä	465	512	223	226	1	1	308	317	997	1056
(ero edelliseen vuoteen)		47		3		0		9		59

Matalan kynnyksen toiminta			
Kohtaamispaikka Perhetupa	(naisia 1578, miehiä 158 ja lapsia 2006)		Käyntikertoja yhteensä 3742

Vapaaehtoistoiminta		
Doula	Tukisuhdeperheet	26
Mieskaveritoiminta	Toiminnassa mukana olevat perheet	21

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta	vapaaehtoisia	73
--	---------------	-----------